

Uitvoeringsprogramma VTH 2024

Inhoud

Managementsamenvatting	4
1. Inleiding	9
1.1 Ontwikkelingen.....	9
1.2 Doel VTH-Uitvoeringsprogramma 2024.....	9
1.3 Leeswijzer hoofdstukken	10
DEEL I – ALGEMEEN DEEL	11
2. Veranderend Beleidskader	11
3. Beleidsdoelen VTH	13
3.1 Uitvoerings- en Handhavingsstrategie.....	13
3.2 Programma Gezond en Veilig	13
4. Organisatie uitvoering provinciale VTH-taken	15
4.1 Organisatie uitvoering provinciale VTH-taken algemeen	15
4.2 Organisatie uitvoering provinciale VTH-taken door RUD Utrecht	15
4.3 Ontwikkelingen RUD Utrecht in 2023.....	15
5. Financiering	17
DEEL II – SPECIFIEK DEEL	19
6. Milieubelastende activiteiten/Complexe bedrijven	20
6.1 Omgevingswet	20
6.2 Seveso en RIE4.....	23
6.3 Externe veiligheid	24
6.4 Vuurwerkbesluit.....	25
7. Bodem, Water en Ontgrondingen	27
7.1 Bodem.....	27
7.2 Waterwet	30
7.3 Grondwaterbescherming	32
7.4 Zwemwater	33
8. Natuur en Landschap	35
8.1 Natura 2000en Natuurnetwerk Nederland (NNN).....	35
8.2 Houtopstanden	36
8.3 Soorten, Faunabeheer en Schadebestrijding.....	38
8.4 Landschap	40
8.5 Toezicht buitengebied/ Boa's Landelijk gebied	42
8.6 Stikstof	43
9. Overige taakvelden	46
9.1 Systeembesluiten en besluiten werkzaamheden rondom het tramspoor Wet Lokaal Spoor	46
9.2 Geluid.....	47
9.3 Lucht	49
9.4 Wet luchtvaart	50
9.5 Vergunningverlening en handhaving 2024 algemeen	51

Managementsamenvatting

Gedeputeerde Staten hebben voor 2024 een nieuw Uitvoeringsprogramma Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH) opgesteld. De provincie is wettelijk verplicht om dit jaarlijks te doen. Het merendeel van de VTH-taken waarvoor de provincie Utrecht bevoegd gezag is, heeft de provincie in mandaat belegd bij de Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Utrecht. De provinciale taken op het gebied van het voormalige Besluit Risico's Zware Ongevallen (BRZO, onder de Omgevingswet wordt dit Seveso: VTH-taken wat betreft risicovolle bedrijven) worden uitgevoerd door de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (ODNZKG) te Zaandam. Aan beide taakvelden liggen aparte Dienstverleningsovereenkomsten (DVO's) ten grondslag. In een DVO staat wat de provincie Utrecht van de betreffende uitvoeringsdienst verwacht en waartoe elk van de uitvoeringsdiensten zich heeft verplicht. Alle vergunning- en ontheffingverlenende werkzaamheden vanwege de Omgevingswet inzake natuur (voorheen Wet natuurbescherming) en de Omgevingsverordening (onderdelen voor natuur en landschap) provincie Utrecht voert de provincie (team VVN) zelf uit.

Andere vertrek- en uitgangspunten (naast de beide DVO's) voor dit nieuwe Uitvoeringsprogramma VTH zijn uiteraard de inwerkingtreding van de Omgevingswet, de ambities op het gebied van energie, natuur en veiligheid vanuit het coalitieprogramma en de diverse programma's en vanzelfsprekend alle andere VTH-uitvoeringsresultaten uit 2023.

Ter voorbereiding zijn per thema Big-8-sessies georganiseerd om een goede vertaling van de provinciale beleidsdoelen naar de uitvoeringsopgave te maken. Voor het programma 2024 zijn de doelstellingen uit de nieuwe Uitvoering- en Handhavingstrategie (UHS) nadrukkelijk bij betrokken. Deze sessies worden jaarlijks herhaald.

Thema's in het VTH-programma 2024

Het programma is opgesteld met als basis de resultaten van 2023, de doelstellingen uit de UHS, de uitkomsten van Big 8-sessies tussen provincie en RUD Utrecht, de ambities uit het coalitieprogramma en de inzichten van nu.

Hoewel de inwerkingtreding van de Omgevingswet grote impact heeft op de uitvoering van de VTH-taken is er geen sprake van hele grote wijzigingen. Uiteraard is een belangrijke stap dat het bevoegde gezag van de bodemtaken overgaat naar de gemeenten. Dit betekent dat vanaf 2024, in stappen, de opdracht vanuit de provincie wordt afgebouwd. Wel is nog sprake van overgangsrecht en lopende dossiers. In 2026 zal de eindsituatie ten aanzien van de bodemtaken voor de provincie ontstaan.

Een belangrijke basis voor de keuzes in het Uitvoeringsprogramma is gelegen in de nieuwe Uitvoering- en Handhavingstrategie. Hierin zijn de doelstellingen voor VTH geformuleerd op basis van de risicoanalyse. Dit leidt tot een inzicht welke middelen nodig zijn voor de uitvoering. Omdat er meer ambities zijn dan beschikbare middelen in 2024, is gekomen tot een inhoudelijke prioritering. Hier volgt een kort overzicht van de belangrijkste wijzigingen per hoofdthema in 2024.

Omgevingswet

Op 1 januari 2024 trad de Omgevingswet in werking. Hoewel de afgelopen jaren ontzettend hard is gewerkt aan een goede voorbereiding en implementatie, is de verwachting dat we ook nog tegen uitvoeringsproblemen gaan aanlopen. We reserveren daarom een budget om te anticiperen op deze knelpunten en waar nodig te komen tot aanpassingen in werkprocessen en systemen, benodigde informatievoorziening en aanscherpen van de samenwerkingsafspraken. Hiervoor werken we ook nauw samen met onze partners in de regio (o.a. gemeenten, waterschappen, VRU etc.)

Milieubelastende activiteiten/ complexe bedrijven

Met name op het gebied van de terminologie voor bedrijven is er veel gewijzigd in de Omgevingswet. Er wordt nu gesproken over Milieubelastende activiteiten (mba's). Alle activiteiten waar de provincie bevoegd gezag is worden in 2024 gecontroleerd.

Voor de zogenoemde aandachtsdossiers wordt een specifieke aanpak uitgewerkt, zo nodig in samenwerking met andere partners. In de komende jaren zal op basis van de risicoanalyse een verscherpt toezicht worden uitgevoerd op zgn. covergisters. Hiervoor is een protocol afgesproken tussen provincie en RUD. Deze werkwijze wordt in 2024 verder uitgewerkt en in de praktijk getoetst.

Vergunningen zijn een van de krachtigste instrumenten die Omgevingsdiensten en overheden hebben om de leefomgeving te beschermen tegen hinder, milieuschade en gezondheidsschade. Geactualiseerde vergunningen voldoen aan de actuele wet- en regelgeving met daarin de laatste inzichten over normstelling en best beschikbare technieken. Daarmee zijn actuele vergunningen van belang voor een optimale bescherming van het milieu en de burger. Daarnaast wordt voorkomen dat er ongelijkheid ontstaat in de verplichtingen voor bedrijven als gevolg van verouderde vergunningen en/of voorschriften. Het actualisatieprogramma vergunningen is in 2023 doorontwikkeld. Dit heeft geleid tot een systemisch model om jaarlijks de werkvoorraad te actualiseren vergunningen dan wel voorschriften in beeld te brengen. In 2024 is gekozen om te starten met een aantal vergunningen waar de handhaafbaarheid zeer lastig is en bij de afvalbedrijven waar de voorschriften wettelijk gezien aangepast moeten worden.

Tussen 2024 en 2026 wil de RUD Utrecht, namens de provincie Utrecht, alle bedrijven fysiek bezoeken voor een energiecontrole. Specifiek in 2024 zal de focus liggen op het beoordelen van de onderzoekspluchtrapportages en een fysiek bezoek brengen aan onderzoeksplichtige bedrijven.

Bodem

Met de invoering van de Omgevingswet verschuift het bevoegde gezag van de provincie naar de gemeenten. Voor 2024 is er door het overgangsrecht nog een forse bodemtaak voor de provincie. Dit zal jaarlijks verder afnemen. De gemeenten hebben deze taken in hun Dienstverleningsovereenkomsten opgenomen. Het knooppunt bodeminformatie is operationeel en zal leiden tot een forse besparing van maatschappelijke kosten, door het digitaal toegankelijk maken van bodeminformatie en rapporten binnen de provincie grenzen.

Water

In 2024 blijft de RUD namens de provincie proactief meedenken en adviseren op het vlak van bodemenergie (interferentiegebieden, bodemenergieplannen en gebiedsgericht grondwaterbeheer). Het thema Water wordt komende jaren nog belangrijker, zowel vanuit het programma Water en Bodem sturend als ook de Kader richtlijnwater. Deze taak vergt daarom steeds meer uren.

Natuur

De toezicht en handhavingstaken voor de natuurwetgeving is de grootste post in het Uitvoeringsprogramma VTH. We zien de afgelopen jaren dat op bijna alle onderdelen de ambities groot zijn en dat met de beschikbare middelen de uitvoering onder druk staat. Met de extra middelen (€100.000,-) uit het coalitieakkoord is daarom vooral ingezet op diverse activiteiten van de groene wetten, zodat de groene toezichthouders/boa's meer taken kunnen uitvoeren.

Belangrijke accenten zijn gelegd bij:

- Fysieke controles soortenbescherming (o.a. soortenmanagementplan (SMP))
- Toezicht en handhaving weidevogels
- Toezicht op kleine landschapselementen
- Invasieve exoten
- Administratieve controles.

In 2024 worden gerichte controles gevoerd bij gemeenten waar het niet goed gaat met projecten met grote natuureffecten. We gaan niet meer waarschuwen, maar handhaven. Er wordt daarnaast intensief toezicht gehouden op de uitvoering van het pre SMP. Wanneer isolatiebedrijven niet werken volgens het toezichtplan wordt er streng gehandhaafd.

In 2024 wordt gezocht naar aanvullende middelen voor uitvoering van deze taak. Er is meer inzet nodig om hier adequaat toezicht op te kunnen houden. Eventuele aanvullende middelen zullen in afstemming tussen provincie en RUD worden ingevuld.

Het toezicht vindt steekproefsgewijs op de elementen die in de OV op de waardenkaart zijn gezet. De provincie stemt nader af met RUD over de gewenste prioritering van het toezicht op kleine landschapselementen (KLE). Doordat afgelopen jaren meer KLE zijn opgenomen op de kaart zijn er meer controles ingepland. Er zal aan de hand van de uitvoering bekeken worden of dit voldoende is.

In 2024 gaan betrokken partijen het Utrechts Samenwerkingsmodel Natuurtoezicht (USN) over de periode 2019-2024 evalueren en halen daaruit speerpunten voor het daaropvolgende uitvoeringsprogramma.

Stikstof

In 2023 is vooral gewerkt aan de uitvoering van vergunningverlening, voor zover daar voldoende duidelijkheid over was. Een belangrijke stap is ook de ontwikkeling van het Veehouderijregister in Utrecht. Deze zal verder worden doorontwikkeld in 2024 en gaan dienen als informatie fundament voor het Utrechts Programma Landelijk Gebied (UPLG).

Ook zal in 2024 feitelijke data verzameld worden door een netwerk van meetbuisjes. T.b.v. het onderhoud van dit netwerk zal de RUD zorgdragen voor het wisselen van de meetbuisjes.

In IPO verband wordt nauw samengewerkt om te komen tot afstemming over het kader voor toezicht en handhaving stikstof. Een belangrijke stap hierbij is om in 2024 de reguliere controles weer op te starten. Dit is als eerste stap om uiteindelijk een goede invulling te kunnen geven aan het instrument VTH t.b.v. de realisatie van de ambities in het UPLG. Dit is een traject van enkele jaren. Verwachting is dat deze uitwerking zal leiden tot een extra benodigde inzet voor de RUD om uitvoering te geven. Landelijk is het streven om per 2026 het basisniveau voor toezicht en handhaving op orde te hebben. We zullen dit onderbouwen voor de Kadernota 2025. Een risico is de beschikbare capaciteit voor de VTH taken voor stikstof.

Dit risico doet zich landelijk voor. Provincies werken eraan om dit gezamenlijk op te lossen.

Als er sprake is van een werkelijk tekort noodzaakt dit ons om scherper prioriteiten te stellen."

Ontwikkeling één Omgevingsdienst in Utrecht

Na een intensivering van de samenwerking de afgelopen jaren hebben de besturen van de ODRU en de RUD Utrecht besloten om een routekaart vast te stellen om samen per 1 januari 2026 de Omgevingsdienst Utrecht te vormen. Door kennis, ervaring en middelen samen te voegen en de grenzen binnen de provincie op te heffen, ontstaat er een robuuste omgevingsdienst die meer kan betekenen voor gemeenten, provincie, inwoners, bedrijven, natuur, milieu en leefomgeving.

In aanloop naar dit voornemen heeft de provincie Utrecht in haar zomernota voor 2023 besloten maximaal twee miljoen euro vrij te maken die ingezet kan worden als tegemoetkoming van de frictiekosten. We zijn vanuit onze eigenaarsrol nauw betrokken bij het dit traject.

Financiën in concreto

Het Uitvoeringsprogramma VTH wordt gedekt uit verschillende begrotingsposten (3.4.8 en 2.2.1). Er is voldoende dekking in de huidige begrotingsposten voor het Uitvoeringsprogramma VTH 2024.

CAO stijging

Zowel de RUD Utrecht alsook de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied hebben als gevolg van een stijging van de CAO hun uurtarieven verhoogd.

RUD UTRECHT	DVO	UVP 2024 (PU)
	2023	2024
<i>Uren</i>	75.821	76.470
Variabele bijdrage	€ 5.241.654	€ 5.650.914
Subtotaal Variabele bijdrage + reg. En prov. taken + en WLS	€ 5.446.882	€ 5.774.878
Subtotaal vaste bijdrage 2023 RUD Utrecht	3.300.000	€ 3.634.000
Totaal	€ 8.746.882	€ 9.408.878
Onderstaande posten zijn aanvullende middelen ter dekking van de kosten.		
Van Bodem en Water, n.a.v. afspraken bij SLO (taak in DVO opgenomen als dekking voor Grondwaterheffing (basis 2023)	€ 58.400	€ 58.400
Mobiliteit n.a.v. afspraken (taak in DVO opgenomen als dekking voor WLS	€ 45.000	€ 45.000
Algemene middelen n.a.v. circulaire te ontvang voor (taak in DVO opgenomen) Hergebruik Afvalwater (2023-2027)		€ 21.000
Algemene middelen n.a.v. Coalitieakkoord te ontvangen van centraal PU		€ 100.000

DVO / UVO Provincie Utrecht	UVO 2023	UVO 2024
		(V2. 14-12-2023)
<i>Uren</i>	9.220	9.307
Bouw totaal	€ 104.788	€ 89.516
Milieu/Brzo totaal	€ 787.475	€ 826.208
Milieu/Brzo Rand voorwaardelijk aanvullend en progr. Overstijgend	€ 151.066	€ 172.935
Totaal	€ 1.043.329	€ 1.088.632
Begroting 2023 was het bedrag in de DVO €993.639. na verwerking van de tariefaanpassing volgde een nieuwe begroting zoals vermeld in bovenstaande tabel.		

1. Inleiding

1.1 Ontwikkelingen

De uitvoering door de omgevingsdiensten verandert in 2024 niet alleen door de Omgevingswet. Ook wordt gewerkt aan het Interbestuurlijk Programma Versterking VTH-stelsel, als gevolg van de aanbevelingen van de Commissie Van Aartsen. De aanbevelingen omvatten o.a. de grootte (robuustheid) van de omgevingsdiensten en de financiering.

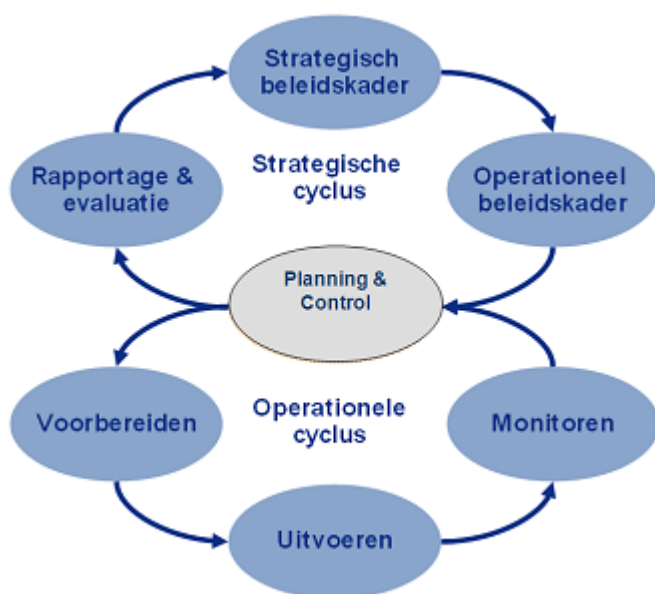
Het is dan ook goed nieuws dat na een intensivering van de samenwerking de afgelopen jaren de besturen van de ODRU en de RUD Utrecht hebben besloten om een routekaart vast te stellen om samen per 1 januari 2026 de Omgevingsdienst Utrecht te vormen. Door kennis, ervaring en middelen samen te voegen en de grenzen binnen de provincie op te heffen, ontstaat er een robuuste omgevingsdienst die meer kan betekenen voor gemeenten, provincie, inwoners, bedrijven, natuur, milieu en leefomgeving.

In 2024 zal in de regio bekeken worden op welke wijze de adviezen vanuit het programma IBP VTH vertaald kunnen worden naar de provincie Utrecht.

1.2 Doel VTH-Uitvoeringsprogramma 2024

Dit VTH-uitvoeringsprogramma heeft tot doel het operationele kader te stellen waarin de gestelde provinciale beleidsdoelen en prioriteiten zijn geconcretiseerd tot VTH-activiteiten die in 2024 worden uitgevoerd. Het programma geeft aan hoeveel capaciteit (uren) en middelen (euro's) voor deze activiteiten ter beschikking worden gesteld.

Het maken van een jaarlijks uitvoeringsprogramma VTH is voor de provincie een wettelijke verplichting, die voortkomt uit de Omgevingswet (afdeling 18.3). De Omgevingswet schrijft provincies, gemeenten, omgevingsdiensten en waterschappen voor dat zij hun VTH-uitvoering procesmatig organiseren aan de hand van de in het hoofdstuk genoemde procescriteria. De acht belangrijkste criteria vormen tezamen een in elkaar overlopende beleids- en uitvoeringscyclus, in vakjargon 'de Big8-cyclus' genoemd (zie figuur 1). Het jaarlijkse uitvoeringsprogramma vormt de overloop tussen beleid en uitvoering.

Figuur 1 Big-8 cyclus

1.3 Leeswijzer hoofdstukken

Dit programma bestaat uit twee onderdelen. Het *algemene deel (deel I)* beschrijft voor de provincie Utrecht op hoofdlijnen de inhoud en organisatie van de bovenste Big 8-cirkel, de (strategische) beleidscirkel. Hoofdstuk 2 beschrijft hoe de bestaande inhoudelijke beleidskaders voor de VTH-taakuitvoering veranderen door de komst van de Omgevingswet. Hoofdstuk 3 gaat in op de totstandkoming van beleidsdoelen. Een aparte paragraaf wordt daarbij gewijd aan het Programma Gezond en Veilig, waarin de belangrijkste provinciale beleidsdoelen op het gebied van milieu voor 2023 en verder staan. Hoofdstuk 4 beschrijft de algemene organisatie van de uitvoering van de VTH-taken. Daarbij wordt nader ingegaan op de uitvoering door de RUD, als voornaamste uitvoeringsorganisatie en wordt inzicht gegeven in de voornaamste ontwikkelingen in 2024. Hoofdstuk 5 tenslotte geeft een overzicht van de financiën die voor de uitvoering ter beschikking worden gesteld.

Het *specifieke deel (deel II)* geeft per taakveld voor de provinciale VTH-taken via een vast format een overzicht van de doelen, de uit te voeren taken en de monitoring; alles voorzien van bijbehorende uren voor 2024 en vertaling van DVO /voortgangsrapportages.

DEEL I – ALGEMEEN DEEL

2. Veranderend Beleidskader

De meeste landelijke thematische wetten worden bij de invoering van de Omgevingswet ingetrokken. Aanvullende provinciale kaders zijn inmiddels deels al gemaakt via een Provinciale Omgevingsvisie, de Omgevingsverordening en (in ontwikkeling zijnde) Programma's.

De **Omgevingsvisie** van de provincie geeft een integrale visie op het provinciale beleid voor de fysieke leefomgeving. De visie is na uitgebreide interne en externe participatie ontstaan en geeft de provinciale ambities tot 2050 weer met meetbare (tussen)doelen. De provincie formuleert wat ze in 2025 / 2030 / 2040 op zijn minst bereikt moeten hebben om de ambities te verwezenlijken. De Omgevingsvisie is opgebouwd rond zeven thema's (zie figuur 2).

Figuur 2: de zeven thema's van de Omgevingsvisie

Deze thema's kunnen in hun onderlinge samenhang ook nog gebiedsgericht worden ingekleurd. Daartoe is de provincie ingedeeld in drie regio's: U16 (het samenwerkingsverband van Utrechtse gemeenten), Amersfoort en Foodvalley.

De visie legt niet vast hoe de provincie de doelen precies wil gaan bereiken. De Omgevingswet heeft hiertoe het instrument "Programma" in het leven geroepen (zie hieronder).

De Omgevingsvisie is juridisch vertaald in een **Omgevingsverordening** met regels voor de leefomgeving. Daarna zijn de regels gedigitaliseerd: door dit te doen, kunnen de regels via tekst én op de kaart geraadpleegd worden.

De Omgevingsverordening gaat in op het moment dat de Omgevingswet in werking treedt.

De Omgevingswet gaat uit van het principe 'decentraal, tenzij'. Daarbij is het in eerste instantie een taak van gemeenten om maatschappelijke opgaven te realiseren. Het instrument daarvoor is veelal het gemeentelijke **Omgevingsplan**, dat ook normen voor milieuaspecten, zoals lucht, geluid, bodem, trillingen en externe veiligheid kan bevatten. De provinciale Omgevingsverordening bepaalt de afwegingruimte die gemeenten daarbij krijgen.

De 7 thema's uit de Omgevingsvisie werkt de provincie nader uit in **programma's**. Het Programma Gezond en Veilig raakt alle 7 thema's cq programma's. Hiermee vormt het Programma het belangrijkste beleidsmatige vertrekpunt voor dit Uitvoeringsprogramma 2023 (zie verder hoofdstuk 3).

Waar de programma's een inhoudelijk beleidskader bieden voor de VTH-taakuitvoering, moet de provincie op grond van wettelijke eisen ook beschikken over een zogeheten **VTH-strategie**. De strategie beschrijft op hoofdlijnen hoe de provincie haar vergunningverlening, toezicht en handhaving organiseert.

Het coalitieakkoord voor de huidige coalitieperiode is meegenomen in het uitvoeringsprogramma van 2024.

3. Operationele Beleidskader/doelen VTH

Een belangrijke taak van het beleidsdeel in de bovenste helft van de Big 8 is het formuleren van beleidsdoelen en prioriteiten.

3.1 Uitvoerings- en Handhavingsstrategie

Voor de taken vergunningverlening en toezicht zijn twee kaders vastgesteld, de regionale *U regionale Uitvoerings- en Handhavingsstrategie* (U&H-strategie) en de provinciale U&H strategie. De regionale U&H-strategie is tot stand gekomen in nauw overleg tussen de provincie, beide omgevingsdiensten en alle 26 Utrechtse gemeenten die ook 'Omgevingswetproof' is. Hiermee wordt voor het Utrechtse bedrijfsleven een gelijk speelveld gecreëerd voor toezicht en handhaving. De U&H-strategie biedt het kader voor zowel vergunningverlening als toezicht en handhaving van de taken die zijn belegd bij de RUD.

In de regionale strategie zijn algemene doelstellingen geformuleerd op basis van de terminologie uit de Omgevingswet:

- Veiligheid: hieronder verstaan we de milieu- en bouw gerelateerde risico's die mensen in hun fysieke leefomgeving lopen. De doelstelling is het beperken van de milieu- en bouw gerelateerde risico's;
- Gezondheid: hieronder verstaan we het fysieke en psychisch welbevinden. De doelstelling van gezondheid is het streven naar een leefomgeving waar gezondheid voor eenieder tot de basiswaarden behoort en in balans is;
- Omgevingskwaliteit: hieronder verstaan we de belevings-, gebruiks- en toekomstwaarde. De doelstelling van omgevingskwaliteit is het beperken en/of voorkomen van hinder, overlast en ergernissen;
- Duurzaamheid: hieronder verstaan we energie en grondstoffen. De doelstelling van duurzaamheid is het leveren van een constructieve bijdrage aan de energietransitie en verduurzaming.

De provinciale U&HS bevat doelstellingen voor VTH die gebaseerd zijn op en ontleend zijn aan doelen uit wetten en uit provinciale ambities, zoals vastgelegd in onder meer de omgevingsvisie, de Omgevingsprogramma's (bijv. gezond en veilig), UPLG en de omgevingsverordening. De VTH doelstellingen zijn integraal, samen met de collega's van andere afdelingen en beleidsvelden en de RUD opgesteld. De doelstellingen gelden voor de gehele looptijd van de U&HS, tot en met 2027.

De regionale uniforme U&HS, die geldt als kader voor de taakuitvoering door beide omgevingsdiensten, is verlengd tot en met 2025. De implementatie en doorontwikkeling van deze U&HS lopen gewoon door in 2024.

Op basis van de verordening kwaliteit VTH zijn daarnaast doelen geformuleerd om de kwaliteit te monitoren. Kwaliteit staat hierbij enerzijds voor het realiseren van de afgesproken doelstellingen en anderzijds het voldoen aan de wettelijke eisen. Deze kwaliteitsdoelen bestaan uit doelstellingen op het gebied van

- Uitvoeringskwaliteit: de mate waarin een product voldoet aan de juridische en organisatorische doelen en bijdraagt aan de omgevingsdoelen;
- Dienstverlening: de manier waarop de organisatie met belanghebbenden omgaat;
- Financiën: De inzet van middelen in relatie tot de kwaliteit van de geleverde producten en diensten.

3.2 Programma Gezond en Veilig

Het Programma Gezond en Veilig is één van de beleidsprogramma's die zijn opgesteld als uitwerking van de Omgevingsvisie provincie Utrecht (vastgesteld door Provinciale Staten op 10 maart 2021).

'Gezond en Veilig' is, net als 'duurzaamheid', een belangrijk onderwerp dat in bijna alle plannen en projecten wel een rol speelt. 'Werken aan een gezonde en veilige leefomgeving' is in de Omgevingsvisie de belangrijkste rode draad. De provincie wil (en mag) geen plannen of beleid maken die gezondheids- en veiligheidsrisico's onnodig groter maken en wil optimaal kansen benutten om de leefomgeving gezonder en veiliger te maken. Zo is 'gezond

en veilig' dus ook een aspect van, of een voorwaarde voor, veel ander beleid. Het programma beschrijft hoe de provincie 'gezond en veilig' meeneemt in dat andere beleid.

Het programma Gezond en Veilig bevat de beleidskaders voor diverse milieuthema's (doelen en prioriteiten) die in dit Uitvoeringsprogramma 2024 zijn opgenomen en is daarom een belangrijk vertrekpunt voor de in dit uitvoeringsprogramma genoemde beleidsdoelen voor de VTH-taakuitvoering. Het programma geeft o.a. beleidskaders voor lucht, geluid, geur, lichthinder, externe veiligheid, varend ontgassen, elektromagnetische straling en de omgang met stoffen en materialen. In de Big-8-sessies wordt met beleidsmedewerkmakers en uitvoerders bekeken wat de VTH-uitvoering kan bijdragen aan het realiseren van de doelstellingen uit het programma Gezond en Veilig.

4. Organisatie uitvoering provinciale VTH-taken

4.1 Organisatie uitvoering provinciale VTH-taken algemeen

De uitvoering van de VTH-taken van de provincie Utrecht vindt plaats op 3 verschillende plekken.

1. 90 tot 95 procent van de provinciale VTH-taken wordt uitgevoerd door de RUD Utrecht;
2. De Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG) in Zaandam voert voor de provincie Utrecht de Wabo-vergunningverlening, het toezicht en de handhaving uit voor een 15-tal bedrijven die vallen onder het voormalige Besluit Risico's Zware Ongevallen (BRZO 20215, deze term is vervangen door Seveso onder de Omgevingswet) en IPPC- Risico Inventarisatie en Evaluatie 4 (RI&E4). Deze taakuitvoering vergt specifieke kennis en is in Nederland daarom wettelijk verplicht neergelegd bij landsbreed een 6-tal gespecialiseerde BRZO-omgevingsdiensten. De ODNZKG verzorgt ook de BRZO-taakuitvoering voor de provincies Noord-Holland en Flevoland;
3. De provincie Utrecht voert de onderstaande vergunningverlenende taken uit het VTH-Uitvoeringsprogramma zélf uit:
  - o Omgevingswet; vergunningverlening natuur (voorheen Wet natuurbescherming)
  - o Omgevingsverordening, hoofdstuk 6 Natuur en hoofdstuk 7 Cultuurhistorie en landschap
  - o Natuurschoonwet
  - o Vergunningverlening uitritten provinciale wegen (Team BEM)
  - o Vergunningverlening werken in de nabijheid van het spoor (team TBO)

4.2 Organisatie uitvoering provinciale VTH-taken door RUD Utrecht

De RUD is in 2014 gestart als Gemeenschappelijke Regeling van en voor elf gemeenten¹ en de provincie Utrecht. De provincie en de deelnemende gemeenten zijn samen eigenaar en tevens opdrachtgever van de RUD. De RUD is een uitvoeringsorganisatie waarbij de opdrachtgevers het beleid bepalen. Op basis daarvan stelt de RUD in samenspraak met de opdrachtgevers jaarlijks een VTH-uitvoeringsprogramma met concrete VTH-activiteiten op en, voor zover van toepassing, met aanvullende opdrachten. Een Dienstverleningsovereenkomst (DVO) fungeert daarbij als onderlegger.

4.3 Ontwikkelingen RUD Utrecht in 2023

Deze paragraaf beschrijft een aantal belangrijke ontwikkelingen die de RUD in 2023 en verder doorloopt en externe invloeden/ontwikkelingen, waarbij twee uitgangspunten worden gehanteerd: aansluiten op wat de opdrachtgevers nodig hebben en als RUD voorbereid zijn op toekomstige veranderingen.

a. Omgevingswet

De afgelopen jaren hard gewerkt aan de voorbereiding op de Omgevingswet. Hierdoor ligt er een goede basis met de regionale samenwerkingsafspraken, de werkprocessen, een aangepaste PDC en is er veel tijd besteed aan opleiding en testen.

Met het uitstel is meer tijd voor het optimaliseren van de werkprocessen, het optimaliseren en vormgeven van integrale advisering, in beeld krijgen van nieuwe kengetallen in relatie tot de legesverordening, de optimalisatie van producten en de overdracht van inrichtingen naar een ander bevoegd gezag (gemeenten). Ook zal de RUD vanuit de uitvoering adviseren op de eventuele benodigde aanpassingen van de Omgevingsverordening.

Omdat we hebben ervaren dat er nog een belangrijke slag te maken is voor de optimalisatie en na invoering het oplossen van knelpunten reserveren we ook voor 2024 600 uur voor de RUD om deze optimalisatie te kunnen vormgeven.

b. Interbestuurlijk programma versterking VTH-stelstel.

---

¹ Amersfoort, Baarn, Bunschoten, Eemnes, Houten, Leusden, Lopik, Nieuwegein, Soest, Utrecht en Woudenberg.

In 2023 is actief invulling gegeven aan het landelijke Interbestuurlijk programma versterking VTH-stelsel (verder: IBP-VTH). Dit programma is de uitwerking van het advies van de commissie Van Aartsen dat in 2021 is uitgebracht. Binnen het programma wordt op basis van 6 sporen (Robuustheid, Kennisinstructuur, Versterking strafrecht, Informatievoorziening VTH, Onafhankelijke uitvoering toezicht en handhaving en Monitoring kwaliteit milieutoezicht) gewerkt aan de versterking van het VTH-stelsel. RUD en ook provincie zijn aangehaakt op diverse sporen. Verwacht wordt dat dit programma richting geeft aan de doorontwikkeling van de RUD.

c. Routekaart naar één Omgevingsdienst Utrecht

De afgelopen jaren hebben de RUD en de ODRU op diverse terreinen samengewerkt: op inhoudelijke thema's, in de bedrijfsvoering en in de kennisontwikkeling. In 2022 is de Intentieovereenkomst samenwerking tussen ODRU en RUD vastgesteld. Hiermee wordt invulling gegeven aan de wens van beide omgevingsdiensten en opdrachtgevers om via samenwerking kwantitatief en kwalitatief beter in te kunnen spelen op nieuwe maatschappelijke problemen, zoals energietransitie, zeer zorgwekkende stoffen, bovenregionale milieucriminaliteit, etc., en gezamenlijk te kunnen werken aan kennisopbouw, informatie-uitwisseling en kwaliteitsborging. Kortom, meer maatschappelijk effect tegen gelijke of lagere publieke kosten.

Het is dan ook goed nieuws dat na een intensivering van de samenwerking de afgelopen jaren de besturen van de ODRU en de RUD Utrecht hebben besloten om een routekaart vast te stellen om samen per 1 januari 2026 de Omgevingsdienst Utrecht te vormen. Door kennis, ervaring en middelen samen te voegen en de grenzen binnen de provincie op te heffen, ontstaat er een robuuste omgevingsdienst die meer kan betekenen voor gemeenten, provincie, inwoners, bedrijven, natuur, milieu en leefomgeving.

5. Financiering

Het Uitvoeringsprogramma VTH wordt gedekt uit verschillende begrotingsposten (3.4.8 en 2.2.1)

CAO stijging

Zowel de RUD Utrecht alsook de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied hebben als gevolg van een stijging van de CAO hun uurtarieven verhoogd.

Conclusie

In onderstaande tabellen is samengevat welke bedragen zijn opgenomen in de provinciale begroting en de wijzigingen van de RUD door tariefstijging en uitstel Omgevingswet en door tariefstijging ODNZKG.

Tabel 2: Overzicht begroting provincie

Hoofdstuk	Beschikbare budgetten begroting PU Cluster Opdrachtgeversunit	Budget lasten 2023	Budget lasten 2024	Budget lasten 2025
Hoofdstuk 2.2. Landelijk gebied	600045 TH groen regelgeving	€ 270.500	€ 270.500	€ 270.500
Hoofdstuk 2.3. Bodem Water en Milieu	600057 VTH overige	€ 458.000	€ 283.000	€ 249.000
Hoofdstuk 2.3. Bodem Water en Milieu	600058 Opdrachtgeverschap RUD BRZO	€ 8.386.000	€ 8.160.000	€ 7.992.000
Hoofdstuk 2.3. Bodem Water en Milieu	Beschikbaar Cluster opdrachtgeversunit VTH	€ 9.114.500	€ 8.713.500	€ 8.511.500

NB: naast opdrachtverlening RUD en ODNZKG worden uit deze posten ook andere taken van de opdrachtgeversunit betaald, zoals IPO taken, opstellen beleid, organisatie PSO etc.

Tabel 3: overzicht ontwikkeling kosten voor RUD Utrecht en ODNZKG

RUD UTRECHT	DVO	UVP 2024 (PU)
	2023	2024
<i>Uren</i>	75.821	76.470
Variabele bijdrage	€ 5.241.654	€ 5.650.914
Subtotaal Variabele bijdrage + reg. En prov. taken + en WLS	€ 5.446.882	€ 5.774.878
Subtotaal vaste bijdrage 2023 RUD Utrecht	3.300.000	€ 3.634.000
Totaal	€ 8.746.882	€ 9.408.878
Onderstaande posten zijn aanvullende middelen ter dekking van de kosten.		
Van Bodem en Water, n.a.v. afspraken bij SLO (taak in DVO opgenomen als dekking voor Grondwaterheffing (basis 2023))	€ 58.400	€ 58.400
Mobiliteit n.a.v. afspraken (taak in DVO opgenomen als dekking voor WLS)	€ 45.000	€ 45.000
Algemene middelen n.a.v. circulaire te ontvang voor (taak in DVO opgenomen) Hergebruik Afvalwater (2023-2027)		€ 21.000
Algemene middelen n.a.v. Coalitieakkoord te ontvangen van centraal PU		€ 100.000

DVO / UVO Provincie Utrecht	UVO 2023	UVO 2024
		(V2. 14-12-2023)
<i>Uren</i>	9.220	9.307
Bouw totaal	€ 104.788	€ 89.516
Milieu/Brzo totaal	€ 787.475	€ 826.208
Milieu/Brzo Rand voorwaardelijk aanvullend en progr. Overstijgend	€ 151.066	€ 172.935
Totaal	€ 1.043.329	€ 1.088.632
Begroting 2023 was het bedrag in de DVO €993.639. na verwerking van de tariefaanpassing volgde een nieuwe begroting zoals vermeld in bovenstaande tabel.		

DEEL II – SPECIFIEK DEEL

6. Milieubelastende activiteiten/Complexe bedrijven

6.1 Omgevingswet

Beleid/doelen

De Omgevingswet (OW) heeft tot doel het beschermen van de fysieke leefomgeving. In de OW is de omgevingsvergunning geregeld. Dit is een geïntegreerde vergunning voor bouwen, wonen, monumenten, ruimte en milieu. De provincie is bevoegd gezag voor (majeure risico-) bedrijven die vallen onder de Richtlijn Industriële Emissies (RIE-bedrijven). Het gaat hierbij veelal om grotere industriële en afvalverwerkende bedrijven (in totaal ca. 60 stuks). Het toezicht vindt plaats op grond van verleende vergunningen, ontheffingen vanuit de OW, de Wet milieubeheer of het Activiteitenbesluit milieubeheer. Eind 2022 is de regionale Uniforme Uitvoerings- & Handavingsstrategie 2022-2023 (U&H- strategie) vastgesteld. Deze U&H- strategie is vastgesteld in alle 26 gemeenten en in de provincie en biedt zo een gelijklopend kader voor uitvoering van VTH-taken die zijn belegd bij de drie uitvoeringsdiensten en zal in alle gemeenten en bij de provincie worden verlengd.

Voor de provinciale taken, de 'thuis-taken', is het vigerende VTH-beleid geactualiseerd. Hier is in 2022 mee gestart en dit zal begin 2024, gelijktijdig met het Uitvoeringsprogramma VTH 2024 worden vastgesteld. De provinciale U&HS bevat doelstellingen voor VTH die gebaseerd zijn op en ontleend zijn aan doelen uit wetten en uit provinciale ambities, zoals vastgelegd in onder meer de Omgevingsvisie, de Omgevingsprogramma's (bijv. Gezond en Veilig), UPLG en de Omgevingsverordening. De VTH-doelstellingen zijn integraal, samen met de collega's van andere afdelingen en beleidsvelden en de RUD opgesteld. De doelstellingen gelden voor de gehele looptijd van de U&HS, tot en met 2027.

Er wordt in het voorliggende uitvoeringsprogramma opgenomen welke activiteiten de RUD meeneemt in de vergunningverlening en het toezicht bij bedrijven om zo andere doelen te realiseren. Denk hierbij aan het opnemen van specifieke voorschriften in de vergunning ten aanzien van energie, ZZS of emissies naar de lucht.

Ook wordt gewerkt aan Informatie Gestuurde Handhaving en Ketenhandhaving. Hiertoe worden meer data geanalyseerd om zo te komen tot relevante (keten)projecten.

Specifiek 2024

Ten opzichte van de opdracht 2023 is er geen sprake van substantiële wijziging van de opdracht. Wel zal het aantal provinciale bedrijven mogelijk licht wijzigen als gevolg van de Omgevingswet. Dit betekent dat enkele bedrijven zijn verschoven van bevoegd gezag van provincie naar gemeenten en in één geval dat het bedrijf onder bevoegd gezag komt te vallen van de provincie.

Voor de integrale vergunningverlening werd voorheen gebruik gemaakt van deeladvisering door gemeenten op het gebied van bouwen. De wijze van verkrijgen van advisering op de bouwactiviteiten in de vergunningverlening gaat in 2024 wijzigen. Met het oog op de OW, de kwaliteitscriteria en de nieuwe regionale samenwerkingsafspraken is gekozen om te komen tot een verbetering van de advisering op deze bouw-taken. De RUD blijft de vergunningverlening verzorgen, maar zal voor de provinciale bedrijven de deeladviezen voor bouw gaan uitvragen bij de ODRU. Met het oog op de verdergaande samenwerking en de gewenste stap naar uniformiteit wordt deze werkwijze gestart per 1 januari 2024. De kosten voor deze advisering worden gedekt door de leges, zoals voorheen ook gemeenten deze kosten konden declareren.

Het actualisatieprogramma vergunningen is in 2023 doorontwikkeld. Dit heeft geleid tot een model om jaarlijks de werkvoorraad te actualiseren vergunningen dan wel voorschriften in beeld te brengen. In 2024 is gekozen om te starten met een aantal vergunningen waar de handhaafbaarheid zeer lastig is en bij de afvalbedrijven waar de voorschriften wettelijk gezien aangepast moeten worden.

Daarnaast gaan we ook actief in beeld brengen wat de (vergunde) situatie is ten aanzien van de lozingen door de bedrijven.

Ten aanzien van de aanvragen is het lastig vooraf inschatten of de invoering van de Omgevingswet leidt tot andere aantallen aanvragen.

Ten aanzien van ZZS blijkt het landelijk een groot knelpunt om hier meer inzicht in te krijgen. In 2023 hebben we getracht mee te draaien in een pilot voor ZZS bij afvalbedrijven. Dit is nog niet van de grond gekomen. We blijven actief aanhaken bij de vervolgstappen van het IPO.

Jaarlijks wordt ook gewerkt aan het ketentoezicht middels informatie gestuurd handhaven (uniform risicogericht werken, data-analyse, signalering en versterken informatiepositie). RUD Utrecht werkt aan een goede samenwerking met andere handhavingspartners om zodoende op basis van beschikbare informatie de inzet van toezicht effectief te kunnen sturen.

In 2023 is de nieuwe klachtenanalysetool opgeleverd. De analyses zullen in 2024 actief gedeeld worden. Afspraak is voor de klachtafhandeling actief verder te werken aan een verdere professionalisering van de afhandeling, registratie en analyse.

Jaarlijks worden alle provinciale inrichtingen integraal gecontroleerd. Voor de zogenoemde aandachtsdossiers wordt een specifieke aanpak uitgewerkt, zo nodig in samenwerking met andere partners. In de komende jaren zal op basis van de risicoanalyse een verscherpt toezicht worden uitgevoerd op zgn. covergisters. Hiervoor is een protocol afgesproken tussen provincie en RUD. Deze werkwijze wordt in 2024 verder uitgewerkt en in de praktijk getoetst.

De RUD voert transportcontroles uit samen met haar ketenpartners. Dit doen zij gezamenlijk om de integraliteit van de controles te bevorderen. Dit biedt voordelen maar maakt ook dat we gebonden zijn aan de invoer van te controleren voertuigen door externe partners (Politie). Tijdens integrale controles is een trend te constateren waarbij men niet beschikt over de juiste documentatie die voor het transport noodzakelijk is. In de komende periode gaat de RUD de transportcontroles breder inzetten om meer maatwerk in de regio te kunnen leveren. Bij deze controles zal de RUD zelf verantwoordelijk zijn voor het selecteren van voertuigen, het begeleiden van de transporten en het uitvoeren van de daadwerkelijke controle. Deze dynamische transportcontroles verhogen niet alleen de pakkans in de regio maar dragen ook bij aan het informatiegericht toezicht (IGH) waar de provincie jaarlijks geld voor vrijmaakt. Door de verhoogde frequentie van controles wil de RUD het naleefgedrag in de regio verhogen.

Randvoorwaardelijk voor het uitvoeren van deze controles is een stoptransparant in de dienstvoertuigen van de RUD Utrecht. Gekeken zal worden naar mogelijkheden om de dienstvoertuigen met een stoptransparant uit te rusten.

Omgevingswet

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet gaan we over van voorbereiding naar uitvoering. De verwachting is dat in de uitvoering nog veel vragen naar voren zullen komen die vragen om inzet. Hierbij kan gedacht worden aan aanpassen van werkprocessen, doorontwikkelen van toepasbare regels en sjablonen. Er is daarom gekozen om nog een aantal uren beschikbaar te houden voor allerlei diensten t.b.v. een goede uitvoering onder de OW.

Energiebesparingsplicht

De energiebesparingsplicht is in juli 2023 gewijzigd en aangescherpt. De Erkende Maatregelenlijst is uitgebreid en de energiebesparingsplicht geldt nu ook voor vergunningplichtige bedrijven, glastuinbouwbedrijven en ETS-bedrijven. Alle provinciale inrichtingen met een energieverbruik van meer dan 50.000 kWh elektra of 25.000 m³ gas op jaarbasis moeten rapporteren via de RVO aan het bevoegd gezag welke energiebesparende maatregelen zij genomen hebben. Dit is de informatieplicht. De RUD Utrecht identificeert op dit moment 36 informatieplichtige provinciale bedrijven.

Daarnaast moeten bedrijven die meer dan 10 miljoen kWh aan elektra en/of 170.000 m3 aan aardgas(equivalent) gebruiken, voldoen aan de onderzoeksplicht energiebesparing en een rapportage overleggen. Dit rapport bevat meerdere technische analyses m.b.t. het energiegebruik en bedrijven geven o.a. aan hoe zij invulling geven aan de energiebesparingsplicht. Ook onderzoeksplichtige bedrijven moeten over de gebouwgebonden maatregelen voldoen aan de informatieplicht. Deze informatieplicht- en onderzoeksplichtronde lopen beide tot juli 2027 door. In juli 2027 zal de volgende ronde starten en moeten bedrijven opnieuw rapporteren over de energiebesparende maatregelen. Op dit moment zijn er 15 bedrijven die onder provinciaal gezag vallen geïdentificeerd die onderzoeksplichtig zijn.

Tussen 2024 en 2026 wil de RUD Utrecht, namens de provincie Utrecht, alle bedrijven fysiek bezoeken voor een energiecontrole. Specifiek in 2024 zal de focus liggen op het beoordelen van de onderzoeksplichtrapportages en een fysiek bezoek brengen aan onderzoeksplichtige bedrijven. Deze bedrijven zijn het meest energie-intensief en hier ligt dan ook het grootste besparingspotentieel. Vanwege de vele uitstelverzoeken die de RUD Utrecht op de onderzoeksplicht ontvangt, zal het mogelijk niet lukken om alle 15 onderzoeksplichtige bedrijven te bezoeken in 2024. Voor een bezoek plaatsvindt, is het namelijk wenselijk om vooraf de rapportage beoordeeld te hebben. In dat geval zullen enkele informatieplichtige bedrijven in de planning naar voren geschoven worden.

Indien van toepassing zal het restant van de bezoeken bij onderzoeksplichtige bedrijven plaatsvinden in Q1 & Q2 van 2025. In 2025 wordt gestuurd op het bezoeken van de informatieplichtige provinciale inrichtingen. Deze 36 bedrijven worden gecontroleerd op de energiebesparingsplicht en zullen ook waar mogelijk gestimuleerd worden op bovenwettelijke maatregelen m.b.t. energieverduurzaming. Ter illustratie is het aantal controles opgenomen in onderstaande tabel. In 2026 & 2027 zal de focus met name liggen op het uitvoeren van hercontroles in het geval dat bedrijven tijdens de eerste bezoeken niet compliant zijn aan de energiebesparingsplicht.

Tabel 4: controles onderzoeks- en informatieplichtige bedrijven

Jaar	Controles bij onderzoeksplichtige bedrijven	Controles bij informatieplichtige bedrijven
2024	15	-
2025	Resterende bedrijven (aantal onbekend)	36
2026	Hercontroles (aantal onbekend)	Hercontroles (aantal onbekend)
2027	Hercontroles (aantal onbekend)	Hercontroles (aantal onbekend)

Tabel 4A: opdrachtomschrijving Milieubelastende activiteiten/Complexe bedrijven, specifiek voor 2024

Omschrijving product/dienst	Gereed (kwartaal)	Trekker
Opstarten pilot ZZS bij provinciale afvalbedrijven.	n.t.b.	RUD in afstemming met provincie/IPO
Uitvoeren benodigde aanpassingen werkprocessen etc. t.b.v. uitvoering onder OW.	Hele jaar	RUD/provincie
Evaluatie uitvoering bouwadvisering door ODRU	Q4	Provincie/RUD/ODRU
Opstellen overzicht lozingen provinciale bedrijven	Q2	RUD

Tabel 4B: opdrachtomschrijving Milieubelastende activiteiten, structurele taken voor 2024

Omschrijving product/dienst	Gereed (kwartaal)	Trekker
Aanpak complexe dossiers. Projectplan per dossier Daar waar nodig verscherpt toezicht (iig covergisters)	Doorlopend	RUD

Integrale controles provinciale inrichtingen	Doorlopend	RUD
Administratieve controles (EED, MJA, PRTR, afvalstromen) inclusief energiebesparingsrapportages	Doorlopend	RUD
Controle op energiebesparingsplicht	Doorlopend	RUD
Gebiedscontroles transport	Doorlopend	RUD
Afhandeling meldingen ongewone voorvallen en klachten	Doorlopend	RUD
Afhandelen van vergunningaanvragen en meldingen (intrekkingsbesluiten, (milieu-neutrale) veranderingsvergunning, oprichtings- en revisievergunning,	Doorlopend	RUD
Actualisatie vergunningen, Op basis van vastgestelde actualisatieprogramma	Doorlopend	RUD
Ketentoezicht/ Informatie Gestuurde Handhaving (IGH)	Doorlopend uitvoering	RUD

Tabel 4C: totaaluren opdracht Milieubelastende activiteiten 2024

Jaar	2023	2024
Totaaluren DVO	9624 + 250	10.893* + 301 uur energietoezicht

*Niet een op een te vergelijken i.v.m. verschuivingen door Omgevingswet

6.2 Seveso en RIE4

De Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (ODNZKG)

Deze omgevingsdienst in Zaandam voert voor de provincie Utrecht uitsluitend taken uit op basis van de Omgevingswet, het Omgevingsbesluit (Ob), het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) en het besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) voor zogeheten RIE-4 bedrijven (Europese IPPC richtlijn) en Seveso-bedrijven (voorheen BRZO: Besluit risico's zware ongevallen 2015). Het toezicht op de naleving van deze bedrijven wordt in interdisciplinair verband uitgevoerd samen met het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de Veiligheidsregio Utrecht.

Specifiek 2024

Het bedrijf Van Appeldoorn in Woudenberg is nu definitief overgedragen aan de gemeente. Ecolab in Nieuwegein is ook gestopt en er resteert alleen nog een bodemverontreiniging waar de ODNZKG op toeziet. Er zijn twee nieuwe bedrijven, Hysolar en H2U. De glasfabriek in Leerdam valt niet meer onder Seveso en wordt behandeld door de RUD Utrecht.

Door de uitvoering van de wettelijke VTH-taken draagt de ODNZKG bij aan het beleidsdoel "een gezond leefklimaat". De ODNZKG deelt deze taken op in enerzijds vergunningverlening & regulering en anderzijds toezicht & handhaving. De volledige uitvoeringsovereenkomst is opgenomen in de bijlage.

De inzet op de samenwerking op de dossiers voor Energiebesparing, ZZS, Circulaire Economie en Waterstofeconomie worden verder opgevoerd.

Pilots Financiële Zekerheid

In BRZO6-verband is afgesproken dat er in 2024 wordt gestart met pilots. ODNZKG zal in dat verband in vijf vergunningen (Noord-Hollandse bedrijven) voorschriften opnemen met betrekking tot Financiële Zekerheid. De pilotperiode is bedoeld om inzicht te krijgen in de werking van (de inzet van) het instrument

Tabel 5. Benodigde uren en financiële middelen ODNZKG 2024 - Bouw

Taken	Uren 2024	Bedrag 2024 in €
Bouw output	224	26.010
Bouw regie	486	56.478
Bouw Materieel taakgebonden budgetten	-	7.000
Bouw totaal	710	89.488

Tabel 5A. Benodigde uren en financiële middelen ODNZKG 2024 – Milieu/BRZO

Taken	Uren 2024	Bedrag 2024 in €
Milieu / Brzo regie	7.109	826.208
Milieu / Brzo totaal	7.109	826.208

Tabel 5B. Benodigde uren en financiële middelen ODNZKG 2024 – Randvoorwaardelijk en totaal

Taken	Uren 2024	Bedrag 2024 in €
Randvoorwaardelijk Kern	843	97.973
Randvoorwaardelijk programma overstijgend	645	74.962
Randvoorwaardelijk totaal	1.488	172.935
Totaal Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied	9.307	1.088.632

6.3 Externe veiligheid

Doel/beleid

Het opslaan, verwerken of vervoeren van gevaarlijke stoffen brengt risico's met zich mee voor de omgeving. Bij een omgevingsvergunning milieu of een ruimtelijk besluit in de omgeving van een activiteit met gevaarlijke stoffen, of waarbij gevaarlijke stoffen zijn betrokken, moet het bevoegd gezag rekening houden met deze risico's. De norm- en richtwaarden voor de omgevingsrisico's zijn o.a. opgenomen in de AMvB's Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl), en het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal).

Daarnaast is hierin vastgelegd welke aspecten dienen te worden afgewogen om een verantwoord besluit te nemen vanuit het oogpunt van externe veiligheid.

De RUD voert de volgende taken uit:

- Advies op het milieuaspect externe veiligheid op verzoek.
  - Er wordt advies gegeven met als doel het beschermen van het leefmilieu, de gezondheid van inwoners en de omgeving veiligstellen en tegelijkertijd initiatieven mogelijk maken.
  - Bijvoorbeeld bij ruimtelijke ordening is externe veiligheid een wettelijk verplicht onderdeel.
- Het schrijven van een EV-paragraaf voor het RO-besluit (in overleg met de opdrachtgever).

De RUD beschikt over de benodigde kennis en vaardigheden om risicoberekeningen te maken en beoordelen.

Specifiek 2024

Met de komst van de Omgevingswet wordt het beleid met betrekking tot externe veiligheid (deels) herzien.

Belangrijke wijzigingen zijn:

- Het Register Externe Veiligheid gaat het RRGs vervangen en moet vanuit het zaakdossier kunnen worden gevuld. In het REV komen ook activiteiten te staan die tot dusver nog niet vielen onder het RRGs.
- Zeer kwetsbare gebouwen moeten in beeld worden gebracht i.s.m. de gemeenten en de Veiligheidsregio. Voor zeer kwetsbare gebouwen gelden verscherpte veiligheidsseisen.
- Aandachtsgebieden voor brand, explosie en toxische stoffen moeten worden vastgesteld. Vervolgens moet afgewogen worden of in het omgevingsplan in een aandachtsgebied een voorschriftengebied wordt vastgesteld.

In 2023 hebben de RUD, ODRU, VRU en Provincie Utrecht gewerkt aan een regionaal afwegingskader voor gemeentelijke beleidsvisies en omgevingsplannen. In 2024 werken deze partijen verder aan dit regionale afwegingskader voor gemeenten om omgevingsrisico's onder het gemoderniseerde omgevingsveiligheidsbeleid in een besluit af te kunnen wegen.

Tabel 6: opdrachtomschrijving Externe Veiligheid, specifiek voor 2024

Omschrijving product/dienst	Gereed (kwartaal)	Trekker
Register Externe Veiligheid (REV) vullen voor provinciale bedrijven	Doorlopend	RUD
Vaststellen aandachtsgebieden voor brand, explosie en toxische stoffen	Doorlopend	Provincie/gemeenten

Tabel 6A: opdrachtomschrijving Externe Veiligheid, structureel in 2024

Omschrijving product/dienst	Gereed (kwartaal)	Trekker
Advisering Externe veiligheid	Doorlopend	RUD

Tabel 6B: Totaaluren opdracht Externe Veiligheid

Jaar	2023	2024
Totaaluren	150	150

6.4 Vuurwerkbesluit

Beleid/Doelen

Het Vuurwerkbesluit stelt eisen en regels aan een verantwoorde omgang met en opslag van vuurwerk. Er is onderscheid tussen consumenten- en professioneel vuurwerk. Vergunningverlening voor opslag van vuurwerk valt onder de reguliere taak in het kader van de Omgevingswet. Het Vuurwerkbesluit stelt specifieke eisen aan de vergunning voor de inrichting. Ook stelt het Vuurwerkbesluit strenge veiligheidseisen aan het afsteken van professioneel vuurwerk. De taak wordt ingevuld via het verstrekken van vergunningen, het beoordelen van meldingen en toezicht en handhaving op ontbranden. Er wordt gebruik gemaakt van een landelijke Handreiking Vuurwerk en Natuur, die wordt gebruikt bij het beoordelen van aanvragen en meldingen van vuurwerkevenementen.

Interprovinciaal wordt er ook gewerkt aan criteria hoe om te gaan met vuurwerkaanvragen in periodes van grote droogte en wordt er gezocht naar een effectievere manier van afvoer van in beslag genomen illegaal vuurwerk.

Specifiek 2024

Naast het afhandelen van meldingen en toestemmingen, worden zo mogelijk alle vuurwerkevenementen gecontroleerd. Ervaringen laten zien dat er sprake is van minder vuurwerkevenementen dan in het verleden. Op basis van de ervaringen in 2023 is daarom gekozen het aantal uren met 10% te verlagen.

Er is één provinciaal bedrijf dat beschikt over opslag van vuurwerk. Dit bedrijf wordt jaarlijks gecontroleerd door de ODNZKG.

Ten aanzien van de juridische kaders is het nodig dat er een omissie in het vuurwerkbesluit wordt opgelost. De provincie en de RUD blijven hier aandacht voor vragen via de IPO voorleggen aan het Ministerie IenW.

Tabel 7: opdrachtomschrijving vuurwerkbesluit, structureel voor 2024

Omschrijving product/dienst	Gereed (kwartaal)	Trekker
Afhandeling meldingen en ontbrandingstoestemmingen	Doorlopend	RUD
Toezicht en handhaving vuurwerkevenementen	Doorlopend	RUD

Tabel 7A: totaaluren opdracht vuurwerkbesluit

Jaar	2023	2024
Totaaluren	2615	2354

7. Bodem, Water en Ontgrondingen

In het coalitieakkoord van het huidige kabinet is benoemd dat bodem en water sturend moeten zijn bij ruimtelijke plannen. Het Rijk bereidt hiervoor richtinggevende uitspraken voor die zij eind november 2022 kenbaar maken. De exacte uitspraken kennen we nu nog niet, wel weten we dat ze impact hebben op de werkwijze en samenwerking van de provincie, gemeenten en omgevingsdiensten. Kernwoorden zijn: herzien grondwateronttrekkingenbeleid, regie op de ondergrond, versterken toezicht en handhaving. De onderdelen komen in een nog op te stellen *regionaal bodem- en ondergrondprogramma*. Na het verschijnen van de uitspraken, zullen we gezamenlijk onderzoeken wat de impact precies is. De provincie onderzoekt of de begeleidingsgroep (zie hieronder), waarin alle partners in vertegenwoordigd zijn, hierin een rol kan spelen.

Regionaal bodem- en ondergrondprogramma

In 2023 start de provincie met een verkenning voor het opstellen van een regionaal bodem- en ondergrondprogramma. De exacte onderdelen zijn nog niet gedefinieerd. De benodigde uren zullen in eerste instantie ten laste van de technische (beleids)advisering gaan. Op het moment dat de projectomvang bekend is, maken we aanvullende afspraken.

7.1 Bodem

Beleid/doelen

De provincie stelt zich voor nu en in de toekomst een zorgvuldig, veilig en duurzaam gebruik van de ondergrond (bodem, grondwater en diepe ondergrond) ten doel. In dit kader is het belangrijk om ernstige en nieuwe verontreinigingen in de bodem te beperken en zoveel mogelijk ongedaan te laten maken. Daarnaast is handhaving gericht op naleving van voorschriften, zoals opgenomen in beschikkingen, en het tegengaan van mogelijke illegale handelingen. De Wet bodembescherming biedt het bevoegd gezag ook de mogelijkheid om een onderzoek af te dwingen om te bepalen of er sprake is van een spoedlocatie.

Door de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2024 verschuift op dat moment met deze wet een belangrijk deel van het bevoegd gezag voor de bodemtaken naar de gemeenten. De bevoegdheid voor de vaste bodem komt grotendeels bij gemeenten te liggen, de kwaliteit van het grondwater (en grondwatersaneringen) blijven onder bevoegdheid van de Provincie vallen. In voorgaande jaren is naast de reguliere uitvoering verder gewerkt aan de warme overdracht naar de gemeenten en is ingezet op de samenwerking tussen provincie, RUD, ODRU en de gemeenten binnen het project warme overdracht alsmede het project Taken en Rollen.

Samenwerking

De samenwerking tussen de verschillende partijen, zijnde de provincie, RUD, ODRU, de gemeenten en de waterschappen, heeft op verschillende manieren vorm gekregen:

- Samenwerking via de overlegstructuur die hiervoor is opgesteld binnen de Warme Overdracht (Begeleidingsgroep Bodem en het Bodem in Omgevingswet (BiO));
- Het maken van samenwerkingsafspraken binnen de regio, uiteindelijk zijn de afspraken die zijn gemaakt voor bodem in de Intentieovereenkomst Regionale Samenwerkingsafspraken terechtgekomen;
- Het opstellen van een samenwerkingsarrangement tussen de RUD en de ODRU;
- Samenwerking op inhoud in de vorm van bijeenkomsten tussen vergunningverleners en handhavers waarbij casuïstiek is/wordt behandeld.

Binnen het project Taken en Rollen wordt de samenwerking ook in 2024 verder vormgegeven. Focus daarbij is hoe de afspraken en regels in de praktijk onder OW gaan werken.

Taken en Rollen

Binnen Taken en Rollen wordt gewerkt om gedeeld inzicht te krijgen in de rol van de gemeenten, waterschappen en provincie onder de Omgevingswet om met de benodigde beschikbare informatie, afspraken en middelen de bodemtaken goed uit te kunnen voeren. Het project warme overdracht van de provincie is afgerond in 2022.

Wel is in 2023 de overlegstructuur gehandhaafd.

Halverwege 2023 is een nieuwe actieplanner opgesteld voor het resterende deel van 2023. Op basis hiervan is een aanvullende opdracht voorbereid met een doorloop in 2024.

Aandachtspunten voor 2024 zijn o.a.:

- Uitvoering geven aan het samenwerkingsarrangement tussen de RUD en de ODRU;
- Advisering van de stuurgroep financiering bodemtaken. In het laatste kwartaal van 2023 zal de monitoring van de verdeelsleutel vormgegeven gaan worden waarbij aangesloten wordt bij de landelijke monitoring. Tevens worden afspraken gemaakt over de evaluatie. De Omgevingsdiensten hebben ten aanzien van de monitoring een uitvoerende taak, ten aanzien van het maken van afspraken over de verdere verdeling alleen een adviserende rol;
- Het beantwoorden van inhoudelijke vragen die er nog zijn ter voorbereiding op en ten tijde van de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Begin 2023 zijn er vragen geformuleerd (werkdocument). Deze vragen zullen worden geprioriteerd en belegd. Dit zal ook in 2024 nog vervolg krijgen;
- Intensivering samenwerking vergunningverlening RUD/ODRU;
- Overlegstructuur verankeren door oprichten kennisnetwerk.

Uren bevoegd gezag

De uren waarvoor de provincie in 2024 opdracht voor geeft betreffen grotendeels de uren die de provincie moet maken voor locaties die vallen onder het zogenaamde overgangsrecht van de Wet Bodembescherming. Locaties die al zijn gemeld of al in uitvoering zijn blijven onder de (oude) wetgeving van de Wet Bodembescherming vallen. Daarnaast worden er uren opgenomen voor het beoordelen van aanvragen van grondwatersaneringen op grond van de provinciale verordening. Grondwatersaneringen blijven onder de Omgevingswet onder de bevoegdheid van de provincie vallen en dit heeft de provincie Utrecht in haar verordening verder geregeld.

Bodem informatie

Een van de pijlers van de warme overdracht is bodeminformatie, immers bij de overdracht van taken hoort ook de overdracht van de data. Voor het jaar 2024 wordt een projectplan geschreven. Er wordt onderscheid gemaakt in een korte, middellange en lange termijnvisie.

Korte termijn:

De werkzaamheden zijn gericht op het faciliteren van de overdracht van bodemtaken naar de 26 Utrechtse gemeenten onder de Omgevingswet. Doel: met ingang van de Omgevingswet is alle bodeminformatie Wbb bronhouder provincie Utrecht digitaal toegankelijk voor provincie, omgevingsdiensten, en gemeenten en waterschappen. De Wbb bodeminformatie voldoet aan een minimaal kwaliteitsniveau (contouren, vervolg status locatie, asbest status locatie, juridisch). Hiermee kan de RUD op basis van het bestaande RUD-bodemloketproces als basis de gemeenten goed faciliteren in de samenwerking onder de Omgevingswet.

Middellange termijn:

Bij de start van de Omgevingswet is alle bodeminformatie via het bodemloket van de RUD digitaal opvraagbaar, zodat gemeenten binnen een dag de benodigde informatie kunnen ontvangen. Op de middellange termijn is het streven om de informatie in het bodeminformatiesysteem in combinatie met rapporten en besluiten op kaart te ontsluiten. Doel hiervan is om alle betrokkenen rechtstreeks toegang te geven tot dezelfde beschikbare bodeminformatie waarmee efficiency en kostenreductie wordt bereikt. Om digitale ontsluiting mogelijk te maken, wordt nu reeds gewerkt aan de eerste versie van een uniform invoerprotocol en uniforme werkwijzen. Daarnaast zijn pilotvoorbeelden uitgewerkt als mogelijke vormen van digitale ontsluiting van bodeminformatie om de samenwerking tussen betrokkenen te ondersteunen.

Lange termijn:

Landelijk is de wens geuit om bodeminformatie op te laten nemen in de Basis Registratie Ondergrond (BRO). Dit proces zal voor 2029 worden uitgevoerd. Hiervoor worden de landelijke ontwikkelingen gevolgd en beïnvloed en de inzichten worden meegenomen in de huidige werkzaamheden. Er zijn landelijk nog geen standaarden beschikbaar. Wel is recentelijk duidelijk dat de financiering hiervoor inmiddels landelijk is geregeld en dat de uitwisseling van bodeminformatie via de bodeminformatiesystemen zal gaan verlopen. Uitwisseling vanuit één gezamenlijk bodeminformatiesysteem zal ook hierbij naar verwachting efficiency voordelen kunnen opleveren in beheer en onderhoud.

Spoedlocaties

Op dit moment staan er nog 33 locaties op de spoedlijst. Sinds begin 2023 zijn er vijf locaties van de spoedlijst afgevoerd/afgerond en is voor nog twee locaties de eindevaluatie opgesteld waardoor deze op korte termijn afgerond kunnen worden. Er zijn op dit moment geen grote knelpunten met betrekking tot de locaties op de spoedlijst. Voor het grootste deel van de locaties is sprake van monitoring voor het vaststellen van een stabiele eindsituatie. In 2023 zijn tot nu toe twee nieuwe locaties op de spoedlijst gezet. Verder zijn er op dit moment geen locaties in behandeling waarvan verwacht wordt dat deze aan de spoedlijst toegevoegd zullen moeten worden.

In een eerder stadium zijn reeds afspraken gemaakt over het afbouwen van de uren t.b.v. de spoedlocaties na ingang van de Omgevingswet. Op basis van de huidige spoedlijst en de inzet voor 2023 verwachten wij voor dit project in 2024 te kunnen volstaan met het eerder afgestemde aantal van 1.500 uren.

Spoedlocaties vallen onder het overgangsrecht.

- Voor alle spoedlocaties in de plan- of uitvoeringsfase worden de termijnen gehandhaafd en worden ingediende meldingen binnen de termijn afgehandeld.

Voor 2024 wordt 1.500 uur geraamd voor de inzet. Deze worden in de DVO opgenomen.

Diffuus Lood

De Provincie Utrecht en de gemeente De Ronde Venen hebben in 2022 een projectbureau de Ronde Venen opgericht voor de aanpak van diffuus lood in deze gemeente. De RUD ondersteunt ook in 2024 het projectbureau De Ronde Venen door het leveren van de omgevingsmanager en de technisch manager. Daarnaast is in de eerste helft van 2023 ook ondersteuning geleverd bij het opstellen van de communicatiestrategie en een advies m.b.t. de juridische consequenties als gevolg van het inwerking treden van de Omgevingswet per 1 januari 2024.

In 2023 zijn eigenaren en huurders binnen de aangewezen toemaakdekzone benaderd om bodemonderzoek te laten uitvoeren naar aanwezigheid van diffuus lood. Na een vochtige winterperiode zijn de werkzaamheden vanaf het voorjaar buiten weer gestart gericht op aanwezigheid van lood in de tuinen. Er is tijd gestoken in het beter organiseren van de processen en koppeling met de viewer. Verder wordt het projectbureau ondersteund door met data-analyse en selectie op basis van de database van de diffuus lood GIS tool verder in te zoomen op te onderzoeken locaties binnen de zone van het toemaakdek De Ronde Venen.

Bodemonderzoek zal ook in 2024 nog voortduren. Met bewoners waar maatregelen getroffen gaan worden, zijn gesprekken gevoerd en de plannen van aanpak worden opgesteld.

Na de aanbestedingsperiode is uitvoering van maatregelen in 2024 en 2025 voorzien op die locaties waar blootstellingsrisico's aan diffuus lood te hoog zijn.

Verder bestond er vanuit het projectbureau de behoefte om meer inzicht te krijgen in aantallen van afgeronde bodemlocaties en zicht te behouden op de totale werkvoorraad van het projectbureau. Door de RUD is aanvullend op de opdracht voor de ondersteuning van het projectbureau de database van de GIS-tool verder uitgebreid met een dashboard om dit te volgen.

In 2024 zal uitvoering van het programma diffuus lood De Ronde Venen door het gelijknamige projectbureau De Ronde Venen worden voortgezet. In het laatste kwartaal zullen nieuwe afspraken worden gemaakt over de ondersteuning van de RUD aan het projectbureau in 2024. De inzet van omgevingsmanager en technisch manager met ondersteuning zullen naar verwachting tot eind van het project, najaar 2025, duren.

Tabel 8: opdrachtomschrijving bodem, specifiek voor 2024

Omschrijving product/dienst	Gereed (kwartaal)	Trekker
Project Bodeminformatie	Meerjaren	n.t.b.
Project Spoedlocaties	Doorlopend	RUD
Project Diffuus Lood	Meerjaren	n.t.b.
Project Taken en Rollen	2023	PU/RUD/ODRU

Tabel 8A: opdrachtomschrijving bodem, structureel voor 2024

Omschrijving product/dienst	Gereed (kwartaal)	Trekker
Technische (beleids)advisering	Doorlopend	RUD
Vergunningverlening Meldingen/ Beschikkingen	Doorlopend	RUD
Toezicht en handhaving	Doorlopend	RUD
Data en digitale ondersteuning	Doorlopend	RUD
Informatie Gestuurd Handhaven (IGH)	Doorlopend	RUD
Complexe zaken	Doorlopend	RUD

Tabel 8B: totaaluren opdracht bodem

Jaar	2023	2024
Totaal uren structurele taken	16.988	15661
Noot IGH: 700 uren waarvan 450 voor bodem		
Noot totaaluren: 16.988 = 16538 + 450		

7.2 Waterwet

Beleid/doelen

De provincie geeft op basis van de Omgevingswet uitvoering aan kwantitatief grondwaterbeheer en is wettelijk verantwoordelijk voor grondwateronttrekkingen voor open bodemenergiesystemen, drinkwatervoorzieningen en industriële doeleinden (onttrekkingen >150.000 m³ per jaar). Vergunningverlening en toezicht/handhaving van bodemenergiesystemen (ook wel warmte-/koudeopslagsystemen (WKO-systemen)) worden ingezet om kansen voor duurzame bodemenergie te maximaliseren, bodembelangen integraal af te wegen en te sturen op doelmatig gebruik van de ondergrond en de efficiënte werking van WKO-systemen. Ook is de provincie verantwoordelijk voor het voorkomen en ongedaan maken van illegale onttrekkingen (en infiltraties). De jaarlijks onttrokken hoeveelheden en de verdeling over de provincie worden door de RUD geregistreerd en gecommuniceerd met de provincie. Op basis van de onttrokken jaarhoeveelheden int de provincie grondwaterheffingen.

Specifiek 2024

Bodemenergie

In 2024 blijft de RUD namens de provincie proactief meedenken en adviseren op het vlak van bodemenergie (interferentiegebieden, bodemenergieplannen en gebiedsgericht grondwaterbeheer). Door de groei van bodemenergiesystemen vergt deze taak steeds meer uren.

Met onderstaande activiteiten wordt in 2024 inhoud gegeven aan de doelstellingen:

- Proactief meedenken en adviseren bij initiatieven voor interferentiegebieden/masterplannen/Gebiedsgericht Grondwater Beheer (GGB) met als doel de beschikbare ondergrondse ruimte voor bodemenergie zo goed als mogelijk te benutten; blijft in 2024;
- Praktijkonderzoek WKO 2^e watervoerende pakket gemeente Utrecht: in 2024 vergunningaanvraag, daarnaast bredere inbreng expertise VTH;
- Bijdrage leveren aan onderzoeksprojecten bodemenergie; de uren voor beleidsondersteuning worden mede daarom iets opgeschaald;
- Doorgaan met intrekken van vergunningen die in de afgelopen 3 jaar niet in gebruik genomen zijn;
- Contact blijven opnemen met vergunninghouders van WKO-systemen die structureel minder dan 50% van de jaarlijks vergunde waterhoeveelheid verpompen om te kijken waar vergunningen verkleind kunnen worden om zo ook ondergronds ruimte vrij te maken voor nieuwe bodemenergie-initiatieven; loopt door in 2024; langdurig project.

In 2024 zal de reeds bestaande applicatie WIS verder worden ontwikkeld. Met dit systeem is het zeer eenvoudig om een goed beeld te hebben per vergund bodemenergiesysteem, maar ook een beter overzicht te hebben van de (onderlinge) invloeden van meerdere systemen in een gebied. Het gaat om het zichtbaar maken van onderlinge interferentie, maar ook - in een later stadium - de cumulatieve effecten van de systemen in een gebied.

Ontgrondingen

De uitvoering van de Ontgrondingenwet is gericht op het toetsen van alle belangen die voortvloeien uit een ontgroning/afgraving (voor zover niet primair binnen andere wetgeving geborgd). De Ontgrondingenverordening van de provincie Utrecht (2012) bevat nadere regels welke situaties/functies onder welke voorwaarden zijn vrijgesteld van de vergunningplicht.

De prioriteit ligt bij grote ontgrondingen (> 500.000 m³) en complexe projecten. Daarnaast worden illegale ontgrondingen aangepakt. De meest geconstateerde overtredingen zijn administratieve overtredingen. Vanwege aanhoudend minder benodigde inzet bij ontgrondingen zullen in 2024 de uren structureel worden verminderd.

Overige onttrekkingen en algemeen

Met onderstaande activiteiten wordt in 2024 inhoud gegeven aan de doelstellingen:

- Deelname aan één of meerdere projecten met Vitens om de drinkwatervoorziening tot 2040 (en verder) te garanderen;
- Door meer de proceduretijd te bewaken, ervoor zorgen dat meer vergunningen binnen de termijn worden beslist;
- Input in de uitwerking van de richting gevende uitspraken ten aanzien van water en bodem sturend (zie ook paragraaf 7.1);
- Adviseren uitspraken water- en bodem sturend.

Er staat een complexe aanvraag op het programma (nieuwe drinkwaterwinning Schalkwijk) waar rekening mee moet worden gehouden in de planning. Ook gaat de voorbereiding voor uitbreiding winning Eemdijk lopen. Verder is voor de ontwikkeling van Papendorp (gemeente Utrecht) een bodemenergieplan opgesteld door de gemeente Utrecht. Hierin worden zowel voor het 1e als voor het 2e watervoerende pakket regels over ordening en aanvullende monitoring opgenomen. Omdat het open bodemenergiesystemen betreft, zal de gemeente de provincie vragen om dit vast te leggen in beleidsregels, die als aanvullend toetsingskader voor VTH worden gebruikt. Dit zal in 2024 worden gedaan door de provincie in afstemming met de RUD.

In 2023 heeft de provincie een aanbestedingstraject gelopen voor ondersteuning bij het project Waterbesparing. In Q3 is KWH aangetrokken voor deze externe ondersteuning. KWH is in 2023 gestart met gesprekken bij industriële onttrekkers en enkele partijen hebben al een toezegging gedaan om deel te nemen aan het project. In Q1 2024 zal duidelijk zijn wie allemaal deel gaat nemen en in Q2 wat dat voor besparing gaat opleveren.

Tabel 9: opdrachtomschrijving waterwet en ontgrondingen, specifiek voor 2024

Omschrijving product/dienst	Gereed (kwartaal)	Trekker
Praktijkonderzoek WKO gemeente Utrecht	Doorlopend	RUD
Verdere ontwikkeling WIS-applicatie	Q1	RUD
Vorbereiding/vooroverleg MER-fase Schalkwijk en Eemdijk	Doorlopend	RUD
Project Waterbesparing	Q3	RUD
2e watervoerende pakket	Doorlopend	RUD
Toezicht grote ontgrondingen	Doorlopend	RUD

Tabel 9A: opdrachtomschrijving Waterwet en ontgrondingen, structureel voor 2024

Omschrijving product/dienst	Gereed (kwartaal)	Trekker
Technische advisering	Doorlopend	RUD
Vergunningverlening	Doorlopend	RUD
Informatieverstrekking	Doorlopend	RUD
Toezicht en handhaving	Doorlopend	RUD

Tabel 9B: totaaluren Waterwet, ontgrondingen en Grondwaterbescherming

Jaar	2023	2024
Totaaluren waterwet incl. grondwaterbescherming	6453	6865
Totaaluren ontgrondingen	1465	1291

7.3 Grondwaterbescherming

Beleid/doelen

In de Omgevingsverordening (OV) zijn beschermingszones (waterwingebied, grondwaterbeschermingsgebied, boringsvrije zone) vastgesteld rondom drinkwaterwoningen. Deze beschermingszones moeten de voorraad kwalitatief goed, zoet grondwater als grondstof voor drinkwater beschermen tegen nadelige invloeden van buitenaf. De OV bevat verboden en vrijstellingen voor activiteiten op of in de bodem die de grondwaterkwaliteit negatief kunnen beïnvloeden.

De RUD beoordeelt voor de provincie meldingen van voorgenomen activiteiten van gemeenten en initiatiefnemers en geeft aan hen advies. Adviezen worden altijd kortgesloten met het betrokken drinkwaterbedrijf. De RUD fungeert als vraagbaak voor bedrijven, agrariërs, belangenorganisaties en particulieren. De activiteiten zijn onderverdeeld in activiteiten binnen inrichtingen (via het OLO binnenkomende adviesverzoeken die onderdeel uitmaken van een omgevingsvergunning) en buiten inrichtingen (deze meldingen komen vaak binnen via de telefoon of de e-mail). Daarnaast vindt ook informatieverstrekking over verboden/vrijstellingen binnen beschermingszones plaats. Om vast te stellen hoe waterwingebieden, grondwaterbeschermingsgebieden en borings-vrije zones ervoor staan, worden drie instrumenten gebruikt: fysieke controles gebiedscontroles en gebiedsschouwen. Dit gebeurt in afstemming met het betrokken drinkwaterbedrijf en andere handhavingpartners in het gebied.

Op 1 januari 2024, wanneer de Omgevingswet in werking treedt, gaat de OV gelden. De grootste wijziging is dat de term inrichtingen verdwijnt en vervangen wordt door milieubelastende activiteiten (Mba). Waar gemeenten tot nu toe het bevoegd gezag zijn voor de inrichtingen in grondwaterbeschermingsgebied, wordt de provincie na 1 januari 2024 bevoegd gezag voor alle Mba. Dit geldt niet voor Mba in strategische grondwatervoorraden; hier blijven de gemeenten bevoegd gezag. Begin 2024 worden nadere afspraken gemaakt met RUD en ODRU en provincie.

Streefnorm voor afhandeling adviesverzoeken en meldingen: 90% binnen de gestelde termijn. Streefnormen voor toezicht en handhaving: 80% spontane naleving en 80% toezichteffect (overtreding beëindigd na eerste controle).

Specifiek 2024

Er zullen in 2024 tien extra fysieke controles in grondwaterbeschermingsgebieden worden uitgevoerd. De gebiedscontroles worden beperkter ingezet. In 2024 zullen de gebiedsschouwen Amersfoort Berg en Soestduinen worden uitgevoerd.

In 2023 is de EU-verordening Hergebruik van effluent stedelijk afvalwater voor irrigatie in land- en tuinbouw vastgesteld. Provincies zijn hiervoor bevoegd gezag, maar de gelden worden beschikbaar gesteld door het Rijk. Vanaf 2024 is dit een nieuwe taak voor de RUD.

De provincie en de RUD gaan onderzoeken wat het qua werk en uren voor de RUD en de ODRU betekent als de provincie bevoegd gezag wordt voor alle Mba in grondwaterbeschermingsgebieden.

Tabel 10: opdrachtomschrijving grondwaterbescherming, specifiek voor 2024

Omschrijving product/dienst	Gereed (kwartaal)	Trekker
Tien extra controles in grondwaterbeschermingsgebieden	Doorlopend	RUD
Gebiedsschouw Amersfoort Berg en Soestduinen	Q3	RUD
Onderzoek betekenis en invulling opdracht provincie als bevoegd gezag voor hergebruik effluent voor openteelt en glastuinbouw.	Q1-2	RUD
Controles in grondwaterbeschermingsgebieden op basis van vergunningsaanvragen.	Q?	RUD
Gebiedsschouw op basis van vergunningsaanvraag voor het irrigeren van gewassen. Verboden in grondwaterbeschermingsgebieden.	Q?	RUD
Organisatie bijeenkomst voor RUD (en ODRU) m.b.t. bevoegdheid provincie onder de OW en EU-verordening	Q1	Provincie MIL-VTH

Tabel 10A: opdrachtomschrijving grondwaterbescherming, structureel voor 2024

Omschrijving product/dienst	Gereed (kwartaal)	Trekker
Technische advisering	Doorlopend	RUD
Afhandeling meldingen	Doorlopend	RUD
Toezicht en handhaving	Doorlopend	RUD

Tabel 10B: totaaluren opdracht grondwaterbescherming

Jaar	2023	2024
Totaaluren	895	Zie tabel Waterwet

7.4 Zwemwater

Beleid/doelen

Tot en met 2023 vielen de verantwoordelijkheden voor de provincie Utrecht met betrekking tot zwemwater onder de Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden (Whvbz). Het doel van deze wet was om de gezondheid en veiligheid van zwemmers en baders te beschermen. De provincie Utrecht had als wettelijke taak ervoor te zorgen dat bezoekers van badinrichtingen en zwemlocaties in oppervlaktewater op haar grondgebied aangenaam en veilig kunnen zwemmen. Voor de uitvoering van de Whvbz werd gebruik gemaakt van de instrumenten bestuurlijke waarschuwing, last onder dwangsom, of een last tot sluiting/zwemverbod. Ook publieksinformatie was een belangrijk instrument. Bij de uitvoering van de Whvbz-taken door de RUD was er alleen sprake van toezichts- en handhavingswerkzaamheden. De Whvbz kent geen onderdeel 'Vergunningen'.

Op het moment dat de Omgevingswet in gaat in 2024 zal de huidige Whvbz ophouden te bestaan. In plaats hiervan wordt zwemwater opgenomen in de OW in het Bkl en het Bal. Tijdens deze transitie wordt de gehele oude wetgeving gereviseerd en komt er eigenlijk een geheel nieuwe wetgeving tot stand, met grotendeels andere of aangepaste regels ten opzichte van de oude Whvbz. Het is wenselijk dat het zwemseizoen voor alle zwemgelegenheden in de provincie gelijk is. Zo kunnen beheerders van zwemlocaties zelf het begin en einde van het zwemseizoen bepalen in het kader van de komst van de OW. De verandering heeft gevolgen voor de

monitoringsronde en vraagt om voorbereiding en afstemming van de RUD met zwemwaterexploitanten en waterschappen. Daarnaast hebben de beheerders onder de OW-zorgplicht voor de kwaliteit van het zwemwater.

Specifiek 2024

In het kader van het Programma Recreatie en Toerisme 2022-2025 doet de provincie in 2024 onderzoeken naar nieuwe zwemlocaties. Voor deze onderzoeken is het nodig dat RUD meedenkt en adviseert.

Naar verwachting zullen er door de nieuwe wetgeving meer administratieve en adviseringsuren gevraagd worden van de RUD. De specifieke uren worden daarom in 2024 incidenteel verhoogd. In 2025 kan worden besloten of deze uren als structurele uren opgenomen dienen te worden in het uitvoeringsprogramma.

Tabel 11: opdrachtschrijving zwemwater, specifiek voor 2024

Omschrijving product/dienst	Gereed (kwartaal)	Trekker
Advisering (onderzoeken) nieuwe zwemlocaties	Doorlopend	RUD/Provincie
In IPO-verband bijdrage leveren aan actuele zaken en implementatie nieuwe zwemwaterregelgeving in komende Omgevingswet.	Q3	RUD

Tabel 11A: opdrachtschrijving zwemwater, structureel voor 2024

Omschrijving product/dienst	Gereed (kwartaal)	Trekker
Fysieke controle van openbare en niet-openbare zwembaden (hotels, campings, etc.) en zwemlocaties in oppervlaktewater.	Doorlopend	RUD
Deskcontrole	Doorlopend	RUD
Beoordelen meldingen nieuwbouw en renovaties van badinrichtingen.	Doorlopend	RUD
Beoordelen meldingen nieuwbouw en renovaties van badinrichtingen.	Doorlopend	RUD
In 2024 continuering inzet t.b.v. meerjarenplan gemeente Utrecht voor peuterbaden in speeltuinen, etc.	Doorlopend	RUD

Tabel 11B: totaaluren opdracht zwemwater

Jaar	2023	2024
Totaaluren	3535	3535

8. Natuur en Landschap

Voor de natuur- en landschapsopgave wil de provincie, mede met oog op het sluitend krijgen van de Big 8 voor een tijdige beleidsbijsturing, meer inzicht in wat handhaving bijdraagt of (meer) kan bijdragen aan de provinciale natuurdoelen. Waar loopt handhaving in het veld tegenaan, waar gaat het concreet om en op welke wijze is natuur en landschap beschermd (welke sancties en hoe is een rechtszaak afgelopen). RUD wordt gevraagd om in de eerste halfjaarrapportage de gevraagde rapportage als een eerste vingeroefening mee te nemen.

Tabel 12: totaaluren opdracht Natuur

Jaar	2023	2024
Totaaluren	18334	19547*

*extra uren door inzet €100.000 vanuit het Coalitieakkoord

8.1 Natura 2000en Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Beleid/doelen

Natura 2000

De provincie is bevoegd gezag over de in de provincie Utrecht gelegen Natura 2000-gebieden. De bescherming van deze gebieden is voornamelijk gericht op activiteiten en handelingen (binnen en buiten die gebieden) welke mogelijk een significant negatief effect uitoefenen op de te beschermen waarden zoals die zijn opgenomen in de aanwijzingsbesluiten van deze gebieden. In de Natura 2000 beheerplannen zijn deze doelen uitgewerkt in maatregelen ter instandhouding en voorkoming van verslechtering. In de provincie Utrecht bevinden zich tien Natura 2000-gebieden. Sommige van die gebieden overlappen andere provincies.

Voor activiteiten en handelingen met significante negatieve effecten op 2000-gebieden kan een vergunning in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb) nodig zijn. De provincie verleent deze vergunningen.

De provincie Utrecht heeft negen stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden. Voor deze gebieden zijn Natuurdoelanalyses (NDA's) gemaakt. Deze zijn ter toetsing aangeboden aan de Ecologische Autoriteit. De NDA's maken duidelijk dat de tot nu toe genomen maatregelen in de Natura 2000-gebieden nog niet voldoende zijn. En dat de provincie Utrecht de doelen voorlopig niet haalt. Er komt nog te veel stikstof in de natuur, en ook verdroging en versnippering maken dat de natuur nog steeds achteruitgaat.

Aanvullende maatregelen zijn nodig voor alle stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden, binnen en soms ook buiten de Natura 2000-gebieden. Naast het terugdringen van de stikstofdepositie, wordt het hydrologische systeem geoptimaliseerd (bijvoorbeeld door peilverhoging en verbeterde waterkwaliteit), het areaal voor het vergroten van de connectiviteit uitgebreid (door het verbinden van natuurgebieden), de belasting met nutriënten en chemische stoffen verminderd (onder meer uit de landbouw) en de biotische kwaliteit en de aanpak van exoten hersteld (onder andere rivierkreeften). Deze maatregelen worden opgenomen in het Utrechts Programma Landelijk Gebied.

In dit traject onderhoudt de RUD korte lijntjes met zowel team NEL als team Gebiedsgerichte Aanpak/ Utrechts Programma Landelijk Gebied voor een integrale benadering.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Alle Natura 2000-gebieden zijn onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland (NNN), maar ook daarbuiten bevindt zich NNN-gebied. Het NNN is een netwerk van op elkaar aangesloten natuurgebieden in ons land. Een dergelijk netwerk is belangrijk voor de natuur. Want grotere natuurgebieden zijn beter bestand tegen droogte, klimaatverandering en andere schadelijke invloeden. Ook kunnen er meer soorten planten en dieren leven. En kunnen planten en dieren zich makkelijker verspreiden. Het NNN is een belangrijk onderdeel van het natuurbeleid van de provincie Utrecht.

De provincie Utrecht beschermt het NNN door te zorgen dat bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen van gemeenten het NNN niet schaden. De regels daarvoor staan in de Omgevingsverordening. Maakt een gemeente een omgevingsplan of verleent een gemeente een omgevingsvergunning voor een gebied binnen het NNN? Dan moet dat altijd een NNN-toets bevatten. Met die toets kijkt de gemeente of het plan of de vergunning het NNN aantast. Bijvoorbeeld de oppervlakte van het NNN, of de kwaliteit van de natuur, of de wezenlijke kenmerken en waarde ervan, of de samenhang tussen natuurgebieden.

Specifiek 2024

In 2024 moet er een uitvoeringsprogramma voor Natura 2000 – gebied Botshol gereed zijn. Voor wat betreft de nog geldende uitvoeringsprogramma's, namelijk die voor de Natura 2000-gebieden Binnenveld en Kolland en Overlangbroek organiseert RUD Utrecht de jaarlijkse evaluatie met de samenwerkingspartners. Tijdens dit overleg worden de handhavingsdoelen uit het plan gemonitord. Andere provincies zijn verantwoordelijk voor monitoring van de overige gebieden. Voor zover van toepassing zal de RUD hiervoor actief input leveren en de evaluatie terugkoppelen aan de provincie. Actueel is het uitvoeringsprogramma voor Natura 2000 – gebied Rijntakken, waarvoor provincie Gelderland aan zet is.

Tabel 13: opdrachtschrijving Natura 2000 en NNN, specifiek voor 2024

Omschrijving product/dienst	Gereed (kwartaal)	Trekker
Opstellen uitvoeringsprogramma Natura 2000 – gebied Botshol	Q4	Provincie Gelderland met bijdrage van Provincie Utrecht en RUD
Bijdrage leveren aan uitvoeringsprogramma Natura 2000 - Rijntakken	Q4	Provincie Gelderland met bijdrage van Provincie Utrecht en RUD
Opstellen handhavingsplan OVP (en in afstemming ook voor andere N2000 gebieden)	Q1-Q4	RUD
Meet and greet VVN en NEL (halfjaarlijks)	Q2 en Q4	RUD en provincie
Opstellen kader toezicht en handhaving evenementen	Q1	Provincie

Tabel 13A: opdrachtschrijving Natura 2000 en NNN, structureel voor 2024

Omschrijving product/dienst	Gereed (kwartaal)	Trekker
Vergunningverlening	Doorlopend	Provincie
Toezicht Natura 2000-gebieden volgens handhavingsplan 2021	Doorlopend	RUD
Toezichtsplan maken voor N2000- en NNN-gebieden	Q2	RUD/ team NEL
Reguliere gebiedscontrole	Doorlopend	RUD
Evaluatie handhavingsplannen	Q4	RUD
Monitoring en evaluatie handhavingsplannen	Q4	RUD

8.2 Houtopstanden

Beleid/doelen

De provincie stelt de wettelijke opgave tot het behoud van het bosareaal voorop. Houtopstanden dragen bij aan waardevolle landschappen en de biodiversiteit en hebben een cultuurhistorische betekenis. Ook zijn ze belangrijk vanwege klimaatdoelen en recreatie. Op de Atlas provincie Utrecht 'waardevolle houtopstanden' zijn de

locaties van de meest waardevolle houtopstanden weergegeven, zoals onder andere de oude bosgroeiplaatsen en beschermde kleine landschapselementen. Voor deze locaties geldt een strenger beschermingsregiem. In het kader van het Uitvoeringsprogramma Bossenstrategie voorgestelde beleidswijzigingen zal deze kaart wijzigen. De nieuwe kaart is reeds inzichtelijk via Atlas van de provincie Utrecht. Voor het vellen van houtopstanden is behoudens enkele uitzonderingen een kapmelding nodig. In sommige situaties kan een ontheffing worden verleend of een kapverbod worden opgelegd. De provincie handelt de meldingen, kapverboden en ontheffingen af.

Om de regelgeving rondom houtopstanden te handhaven, voert de RUD gebiedscontroles, vellingscontroles (vanaf 2023) en herbeplantings- en aanslagcontroles uit. In 2024 wordt de nadruk gelegd op handhaving tegen illegale vellingen en toezicht op compensatielocaties. Bij illegale vellingen wordt altijd strafrecht toegepast, naast bestuursrechtelijke handhaving. Daarnaast blijven de vellingscontroles bestaan, aangezien dit tot vermindering van bestuursrechtelijk optreden zal leiden. Door een efficiëntere inrichting binnen de RUD kan op alle drie de vlakken voldoende inzet worden geleverd. Dat betekent dat de geringe achterstand permanent kan worden weggewerkt en de nadruk op illegale vellingen en compensatielocaties zal zorgen voor minder afname van bosareaal, met als uiteindelijk doel geen afname.

Specifiek 2024

Bossenstrategie

In 2022 is het Uitvoeringsprogramma Bossenstrategie vastgesteld. De belangrijkste opgave uit de bossenstrategie is de aanleg van nieuw bos (totaal 1500 ha.). In de bossenstrategie is een herziening van de regels aangekondigd. Het betreft een versimpeling van de regelgeving. Van vijf categorieën beschermde houtopstanden wordt er teruggegaan naar één of twee (oude bosgroeiplaatsen en cultuurhistorisch beschermd bos). Inwerkingtreding van deze regels is voorzien in maart 2024. Plannen 2024:

- Er wordt binnen de provincie verder gewerkt aan een ontheffing herbeplantingsplicht voedselbossen en agro-forestry;
- In 2024 zal de bos-heide notitie van de provincie Utrecht worden herzien.

Toegankelijkheid gegevens

In het kader van het bossen-/houtopstandenbeleid is het van belang om zicht te hebben op de toe- of afname van het bosareaal. Vinden er illegale vellingen plaats? Worden herbeplantingsplichten uitgevoerd? In dit licht is de provincie in 2021 begonnen met een inventarisatie naar beschikbare gegevens en tools bij de eigen organisatie en bij de RUD. Met de beschikbare informatie en tools kan nog gericht een herbeplantingsplicht worden opgelegd en gericht toezicht worden gehouden. In 2024 wordt verder gewerkt aan het verbeteren van de applicatie. Het toezicht op illegale vellingen, het bijhouden daarvan en op een GIS-kaart zetten en het vlot kunnen rappelleren op aflooptermijnen hebben hoge prioriteit. Dit resulteert in giskaarten en overzichten die tussen beleid vergunningen en handhaving worden gedeeld en besproken.

Uitgangspunten controle

Er is sprake van 100% controle op compensatie (herbeplanting elders). Bij reguliere kap is dit niet nodig. Veldcontroles verschuiven meer naar controles op luchtfoto's. Indien nodig gaat RUD in het veld kijken en daarbij prioriteren naar de terreineigenaren waar de grootste risico's liggen.

Een intensief toezicht op illegale vellingen is vereist. Na illegale velling geldt ook hier de 100% nazorg op de herbeplantingsplicht om de kapvlakte binnen drie jaar na kap weer bos te laten worden overeenkomstig de wettelijke bepalingen. 1x per jaar vindt er controle op het aanslaan van het nieuwe bos plaats en of het gekapte terrein niet wordt omgevormd naar andere ruimtelijke ontwikkelingen.

Kleine landschapselementen (KLE's)

Het toezicht vindt steekproefsgewijs op de elementen die in de OV op de waardenkaart zijn gezet. De provincie stemt nader af met RUD over de gewenste prioritering van het toezicht op KLE's. Doordat afgelopen jaren meer

KLE zijn opgenomen op de kaart zijn er meer controles ingepland. Er zal aan de hand van de uitvoering bekeken worden of dit voldoende is.

Monitoring

Door het toegankelijker maken van de gegevens zal in 2024 het registratiesysteem ook worden geactualiseerd, zodat ook inzichtelijker wordt welke percelen door de RUD zijn gecontroleerd en wat daarbij de constateringen zijn. Dit vergt samenwerking tussen VVN, RUD en NEL. Per halfjaar komt een monitoringsverslag. Dit wordt dan besproken in het periodieke afstemmingsoverleg flora en fauna (PAFF).

Tabel 14: opdrachtomschrijving houtopstanden, specifiek voor 2024

Omschrijving product/dienst	Gereed (kwartaal)	Trekker
Prioritering KLE's oude kaart t.b.v. toezicht	Q1	Provincie
Onderzoek informatievoorziening- en deling	Q2	Provincie
Wegwerken achterstand	Q2	RUD

Tabel 14A: opdrachtomschrijving houtopstanden, structureel voor 2024

Omschrijving product/dienst	Gereed (kwartaal)	Trekker
Vergunningverlening	Doorlopend	Provincie
Opleggen herbepantingsplichten	Doorlopend	Provincie
Afhandelen meldingen	Doorlopend	Provincie
Data en digitale ondersteuning	Doorlopend	RUD
Klachtenafhandeling	Doorlopend	RUD
Toezicht (illegale) vellingen	Doorlopend	RUD
Toezicht uitvoering herbepantingsplichten	Doorlopend	RUD
Monitoring: overzicht toe- en afname bosareaal	Per halfjaar in PAFF	RUD
Monitoring: overzicht uitgevoerde herplantingsplichten	Per halfjaar in PAFF	RUD
Monitoring: overzicht illegale vellingen	Per halfjaar in PAFF	RUD

8.3 Soorten, Faunabeheer en Schadebestrijding

Beleid/doelen

Ter bescherming van in het wild levende dieren en aldaar voorkomende planten gelden er verbodsbepalingen. Het gaat om soorten uit de Wet natuurbescherming. Het is bijvoorbeeld verboden de te beschermen dieren te doden, te vangen of te verstoren; beschermde planten mogen niet verwijderd worden. De provincie besluit verder over het faunabeheer en schadebestrijding. In dit kader verleent de provincie ontheffingen en vrijstellingen van de natuurwetgeving. Daarnaast verleent de provincie in dit licht opdrachten voor ingrepen in dierenpopulaties. De bescherming van leefgebieden in het Natuurnetwerk Nederland, weidevogelkern- en ganzenrustgebieden hebben prioriteit.

Voor de soortenbescherming voert RUD gebiedscontroles en fysieke controles uit, gericht op het behouden van leefgebieden en het voorkomen van verstoring en het doden van beschermde en bedreigde plant- en diersoorten. RUD houdt toezicht op de ontheffingen die in het kader van het faunabeheerplan zijn afgegeven en ziet toe op de naleving van gedragscodes.

Specifiek 2024

Gebiedsgerichte aanpak in relatie tot SMP

De gemeenten die al een soortenmanagementplan (SMP) ontheffing hebben zijn Amersfoort, Wijk bij Duurstede, Zeist en Utrecht (alleen gebouwen in gemeente-eigendom). Daarnaast zijn er 6 gemeenten bezig met het opstellen van een SMP. Verder hebben 10 gemeenten toezegging gedaan dat ze in 2024 starten met het opstellen van een SMP. De overige 6 gemeenten moeten eerst nog starten met de pre-SMP aanpak.

In 2024 worden gerichte controles gevoerd bij gemeenten waar het niet goed gaat met projecten met grote natuureffecten. We gaan niet meer waarschuwen, maar handhaven. Er wordt daarnaast intensief toezicht gehouden op de uitvoering van het pre SMP. Wanneer isolatiebedrijven niet werken volgens het toezichtsplan wordt er streng gehandhaafd.

In 2024 wordt gezocht naar aanvullende middelen voor uitvoering van deze taak. Er is meer inzet nodig om hier adequaat toezicht op te kunnen houden. Eventuele aanvullende middelen zullen in afstemming tussen provincie en RUD worden ingevuld.

Meldingen en ontheffingen

In 2023 is de RUD gestart met het opstellen van een toezichtplan voor soortenbescherming (afhandeling meldingen en afhandeling ontheffingen). Naar verwachting wordt deze het eerste kwartier van 2024 voorgelegd aan de provincie Utrecht. Vanwege andere prioriteiten is er in 2023 voor gekozen 10% van de controles bij ontheffingen uit te voeren. Door het ophogen van de uren zal dit percentage in 2024 verhoogd worden.

Winterrust

De provincie heeft het toezicht op het handhaven van de winterrust voor overwinterende ganzen in het Beleidskader Wnb als structurele prioriteit aangemerkt. Conform de opgave in het Beleidskader Wnb blijft de RUD ook in 2024 prioriteit geven aan handhaving van de winterrust, zeker in ganzenrustgebieden. In de OV zijn nieuwe regels voor de handhaving van ganzenrustgebieden opgenomen.

Weide- en akkervogels

Naast de gebiedsgerichte aanpak zal tijd worden vrijgemaakt voor themagerichte controles op de naleving van de Wnb binnen en buiten het Natuurnetwerk Utrecht. Ter ondersteuning van de controle in het leefgebied van weide- en akkervogels in de broedtijd zet de RUD een drone in. De focus ligt bij agrariërs in gebieden met weidevogelproblematiek die niet meedoen met agrarisch natuurbeheer.

Uitvoeringsprogramma Invasieve exoten

In de OV zijn voor de beheersing van Aziatische duizendknopen enkele artikelen opgenomen. De RUD heeft medio 2023 hiervoor een toezichtsplan opgeleverd. Er wordt naar gestreefd om voor het tweede kwartaal van 2024 terreineigenaren en -beheerders middels brieven te informeren over de inwerkingtreding van deze artikelen. In 2024 zal, ter voorkoming van de verdere verspreiding van deze soorten, toezicht plaatsvinden op basis van het toezichtsplan.

Samenwerking

Eind 2022 is een eerste stap gezet naar een meer innige samenwerking in de VTH keten voor Wnb. Dit zal in 2024 worden doorgezet door eerder gezamenlijk naar projecten en ontheffingsaanvragen te kijken en, waar nodig, ook gezamenlijke locatiebezoeken uit te voeren.

De ecologische advisering op tal van vraagstukken neemt tevens nog steeds toe. Wanneer nodig maakt de provincie Utrecht (team VVN) gebruik van kennis en ondersteuning van de RUD.

Tabel 15: opdrachtomschrijving Soorten, Faunabeheer en Schadebestrijding, specifiek voor 2024

Omschrijving product/dienst	Gereed (kwartaal)	Trekker
Ecologische advisering	Doorlopend	Provincie
Opstellen toezichtplan soortenbescherming (afhandeling meldingen en afhandeling ontheffingen)	Q1	RUD
Controle met drone op broedsels weide- en akkervogels	Q3	RUD

Tabel 15A: opdrachtomschrijving Soorten, Faunabeheer en Schadebestrijding, structureel voor 2024

Omschrijving product/dienst	Gereed (kwartaal)	Trekker
Gerichte controles bij gemeenten	Doorlopend	RUD
Toezicht gedragscodes	Doorlopend	RUD
Toezicht (pre)-SMP	Doorlopend	RUD
Toezicht monitoringsverplichtingen in ontheffingen	Doorlopend	RUD
Handhaving winterrust overwinterende ganzen	Q1 en Q4	RUD
Ontheffingen en vrijstellingen 80%	Doorlopend	Provincie
Uitvoering ganzenakkoord	Q4	RUD
Afhandelen klachten en meldingen	Doorlopend	RUD

8.4 Landschap

Beleid/doelen

Naast de bescherming van natuur en biodiversiteit richt de provincie zich ook op de bescherming van de ruimtelijke kwaliteit in het landelijk gebied. Het gaat om het behoud van landschappelijke, natuurwetenschappelijke, cultuurhistorische en archeologische waarden (LNCA-waarden). De Omgevingsverordening richt zich op de vaak sluipenderwijs optredende ‘verrommeling’ van het landschap en voorkomt erger. Insteek is daarom het in de kiem smoren van ongewenste ontwikkelingen vóórdat het een grootschalige aantasting kan worden. De vergunningen worden verleend door de provincie zelf. De RUD voert gebiedscontroles uit en voert toezicht op verleende of geweigerde vergunningen en geaccepteerde of afgewezen meldingen.

Om deze omgevingskwaliteit te behouden is toezicht en handhaving door RUD blijvend noodzakelijk.

Specifiek 2024

Grondverzet en rommelterrein

Gebiedscontroles worden uitgevoerd om illegale situaties op te sporen. Tijdens deze gebiedscontroles wordt op alle onderdelen van afdeling 3.4 van de OV gecontroleerd. Alle vergunningen en meldingen worden gecontroleerd (fysieke controle). Illegale situaties krijgen meer prioriteit dan controles op vergunningen en meldingen. Toestemmingverlening achteraf is in bepaalde gevallen mogelijk en overtreders worden daarom aangespoord om een vergunningsaanvraag of melding in te dienen via het DSO.

Wateren: Algemeen

Gebiedscontroles worden uitgevoerd om illegale situaties op te sporen. Tijdens deze gebiedscontroles wordt op alle onderdelen van paragraaf 2.3.2 en 2.3.3 van de OV gecontroleerd. Alle vergunningen en meldingen worden gecontroleerd (fysieke controle). Illegale situaties krijgen meer prioriteit dan controles op vergunningen en meldingen. Toestemmingverlening achteraf is in bepaalde gevallen mogelijk en overtreders worden daarom aangespoord om een vergunningsaanvraag of melding in te dienen via het DSO.

Wateren: Slootdempingen

In het kader van soortenbescherming is een integrale aanpak wenselijk. Vanuit landschappelijke en cultuurhistorische waarden kunnen de gevolgen van overtredingen vaak weer hersteld worden, echter is dit vanuit (archeologische waarden en) natuurwetenschappelijke waarden vaak niet het geval. Bij vergunningverlening achteraf wordt zeer regelmatig opgemerkt dat niet aan de regelgeving omtrent soortenbescherming is voldaan, waarbij meestal ook de zorgplicht wordt genegeerd. Er is echter achteraf niet meer te bewijzen of er ter plaatse (beschermd) soorten aanwezig waren en of er is gedempt met inachtneming van de zorgplicht. De enige manier om dit te tegen te gaan is om overtredingen zoveel mogelijk te voorkomen en te zorgen dat er voordat werkzaamheden worden uitgevoerd, gewezen wordt op de vergunningplicht. Om hier een eerste stap in te zetten is in 2023 een samenwerking met waterschap HDSR aangegaan, waarbij HDSR de bij hun ingediende aanvragen naar de provincie Utrecht doorstuurt. Wanneer er ook een toestemming van de provincie Utrecht nodig was werd dit doorgezet naar de RUD. De RUD stelde de aanvragers vervolgens op de hoogte dat er ook een toestemming vanuit de IOV (straks OV) en/of soortenbescherming nodig was.

Met de inwerkingtreding van de OV wordt voor de provincie meer zichtbaar waar men voornemens is sloten te dempen. In het DSO wordt voor initiatiefnemers duidelijk dat naast een vergunning van het waterschap en in bepaalde gevallen van de gemeente, ook een vergunning van de provincie nodig is. Waterschappen zullen waarschijnlijk ook sneller aanvragen naar ons doorzetten als zij zien dat de aanvrager vergeten is bij de provincie een vergunningsaanvraag in te dienen. Het is dan wenselijk dat op deze (bijna) overtredingen toezicht wordt gehouden en dat hierbij ook wordt gewezen op de vergunningplicht en/of zorgplicht vanuit soortenbescherming.

Uitwegen (domein Mobiliteit)

De RUD ontvangt steeds meer vragen vanuit het team BEM van domein Mobiliteit om zaken handhavend op te pakken. Deze zaken gaan vaak over illegaal aangelegde en aangepaste uitwegen aan provinciale weg. Daarbij blijkt dat er soms in het verleden toezeggingen zijn gedaan of zelfs toestemmingen zijn verleend waardoor handhaving niet meer mogelijk is. Daarom aanvullend op dit onderwerp duidelijke afspraken maken omtrent dit proces in de vorm van een toezichtsplan.

De RUD verwacht ongeveer vijf meldingen per jaar te ontvangen op dit onderwerp.

Wateren: Woonschepen, vaartuigen en afmeervoorzieningen

De controle op rivier Hollandse IJssel is afgerond. In 2024 gaat RUD een van de grotere rivieren controleren.

Beschermd kleine landschapselementen

Gebiedscontroles worden uitgevoerd om illegale situaties op te sporen. Tijdens deze gebiedscontroles wordt op alle onderdelen van paragraaf 6.2.3 van de OV gecontroleerd. Alle meldingen worden gecontroleerd (fysieke controle). Illegale situaties krijgen meer prioriteit dan controles op meldingen. Toestemmingverlening achteraf is in bepaalde gevallen mogelijk en overtreders worden daarom aangespoord om een melding in te dienen via het DSO.

In 2024 zijn er extra middelen toegevoegd om het toezicht op kleine landschapselementen beter in te vullen.

Borden, vlaggen, spandoeken, informatiezuilen en vergelijkbare objecten

Gebiedscontroles worden uitgevoerd om illegale situaties op te sporen. Tijdens deze gebiedscontroles wordt op alle onderdelen van paragraaf 7.2.2 van de OV gecontroleerd. Omdat dit onderwerp werkt met een gesloten systeem van een verbod en daaraan gekoppelde vrijstellingen, worden er geen vergunningen en meldingen gecontroleerd (fysieke controle).

Tabel 16: opdrachtomschrijving landschap, specifiek voor 2024

Omschrijving product/dienst	Gereed (kwartaal)	Trekker
Controle 1 van de rivieren (n.t.b.)	2024	RUD
Opstellen toezichtsplan uitwegen	Q1	RUD

Tabel 16A: opdrachtomschrijving landschap, structureel voor 2024

Omschrijving product/dienst	Gereed (kwartaal)	Trekker
Vergunningen en acceptaties van meldingen	Doorlopend	Provincie
Bij toezicht slootdempingen controleren op aspecten soortenbescherming	Doorlopend	RUD
Controle borden, vlaggen, spandoeken, informatiezuilen en vergelijkbare objecten. Inzet registreren	Doorlopend	RUD
Handhaving bij uitwegen op verzoek mobiliteit	Doorlopend	RUD

Tabel 16B: totaaluren opdracht landschap

Jaar	2023	2024
Totaaluren	7625	8285

8.5 Toezicht buitengebied/ Boa's Landelijk gebied

Op basis van het Utrechts Samenwerkingsmodel Natuurtoezicht (USN) werken de provincie Utrecht, natuurbeheerders en de RUD samen aan de uitvoering van het toezicht en de handhaving in natuurterreinen. Partijen bepalen jaarlijks gezamenlijk de prioriteiten en stemmen de programmering en planning af door middel van een gezamenlijke Toezichtskalender.

In het USN is vastgelegd dat jaarlijks de samenwerking wordt geëvalueerd en dat de gezamenlijke Toezichtskalender voor het komende jaar wordt vastgesteld. Op deze manier wordt de samenwerking in de komende jaren steeds verder verbeterd en kunnen er ook nieuwe prioriteiten in beeld komen.

Speerpunten voor 2024 zijn:

Het blijven inzetten op het vergroten van de betrokkenheid van zowel de particuliere landgoedeigenaren met een eigen (vrijwillige) Boa als de particuliere landgoedeigenaren zonder eigen Boa. Ook is een blijvend aandachtspunt de communicatie naar buiten van eventuele speerpunten rond acties en aandachtspunten in het natuurbeheer. Daarnaast is het vergroten van de onderzoeken naar illegale stroperij en de samenwerking met de politie een speerpunt voor het komende jaar.

In 2024 gaan betrokken partijen het USN over de periode 2019-2024 evalueren en halen daaruit speerpunten voor het daaropvolgende uitvoeringsprogramma.

Boa-opleiding en -coördinatie

Alle Boa's volgen jaarlijks een verplichte her- en bijscholing. Voor de kosten van de opleidingen (excl. uren) is € 20.000,- beschikbaar gesteld. Voor de coördinatie van alle Boa's is dit jaar de capaciteit wederom verhoogd naar 1.400 uur. Dit is nodig met het oog op het toegenomen druk op het buitengebied en de noodzaak van een goede coördinatie met de terreinbeherende organisaties.

Tabel 17: opdrachtomschrijving Boa's landelijk gebied, specifiek voor 2024

Omschrijving product/dienst	Gereed (kwartaal)	Trekker
Aandacht inzet communicatiemiddelen	Doorlopend	RUD
Aandacht samenwerking particuliere landgoedeigenaren	Doorlopend	RUD
Evaluatie USN 2019-2024	Q4	Provincie

Tabel 17A: opdrachtomschrijving Boa's landelijk gebied, specifiek voor 2024

Omschrijving product/dienst	Gereed (kwartaal)	Trekker
Regie processen	Doorlopend	Provincie
Uitvoering Toezichtskalender USN en deze mede met andere partij(en) coördineren	Doorlopend	RUD
Beheren Boa-loket	Doorlopend	RUD
Toezicht buitengebied (incl. op stroperij)	Doorlopend	RUD
Registratie in BRS	Doorlopend	RUD

Tabel 17B: totaaluren opdracht Boa's landelijk gebied

Jaar	2023	2024
Totaaluren	6720	Gelijk aantal uren, opgenomen in totaal uren natuur

8.6 Stikstof

Landelijke ontwikkelingen

Het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) is een beleidsprogramma onder de Nationale Omgevingsvisie. Het Rijk neemt in (de gebiedsprogramma's van) het NPLG de gebiedsgerichte opgaven en maatregelen op voor natuur, stikstof, landbouw, water, bodem en klimaat. In het NPLG zijn de EU-verplichtingen leidend: Vogel- en Habitatrictlijn, Kaderrichtlijn Water (KRW) en (onder meer) de Europese Klimaatwet voor broeikasgassen. In Utrecht is dit vertaald in het Utrechts Programma Landelijk Gebied (UPLG). De uitwerking van deze gebiedsprogramma's vraagt een enorme inspanning van de provincie Utrecht.

Daarnaast wordt in IPO verband gewerkt aan de uitwerking van het kader voor toezicht en handhaving. Dit kader is nodig om te komen tot een goed programma voor de uitvoering van het toezicht.

Specifiek 2024

In 2023 is vooral gewerkt aan de uitvoering van vergunningverlening, voor zover daar voldoende duidelijkheid over was. Een belangrijke stap is ook de ontwikkeling van het Veehouderijregister in Utrecht. Deze zal verder worden gevuld in 2024.

De RUD zet (middels aanvullende opdrachten) de (juridische) ondersteuning van Programma Stikstof voort en verricht data-analyses en gebied specifieke analyses van opgaves rondom het stikstof dossier. Deze analyses richten zich op een verder onderzoek van de stikstofbronnen en de effecten op Natura-2000-gebieden zelf, waaronder verkenning van mitigerende maatregelen bij zowel bronlocaties als rondom Natura-2000-gebieden zelf. Ook zal in 2024 feitelijke data verzameld worden door een netwerk van meetbuisjes. T.b.v. het onderhoud van dit netwerk zal de RUD zorgdragen voor het wisselen van de meetbuisjes.

De RUD houdt namens de provincie en het Rijk toezicht op de cross compliance ten behoeve van de Europese subsidieverlening.

Invulling toezicht en handhaving

In IPO verband wordt nauw samengewerkt om te komen tot afstemming over het kader voor toezicht en handhaving stikstof. Een belangrijke stap hierbij is om in 2024 de reguliere controles weer op te starten. Dit is als eerste stap om uiteindelijk een goede invulling te kunnen geven aan het instrument VTH t.b.v. de realisatie van de ambities in het UPLG. Dit is een traject van enkele jaren. Verwachting is dat deze uitwerking zal leiden tot een extra benodigde inzet voor de RUD om uitvoering te geven. Landelijk is het streven om per 2026 het basisniveau voor toezicht en handhaving op orde te hebben. We zullen dit onderbouwen voor de Kadernota 2025.

In Utrecht zullen we samen met de RUD verder werken aan de Uitvoerings- en Handhavingsstrategie voor Stikstof. Dit onderdeel is nog ontbrekend in de provinciale UHS. We maken hierbij gebruik van kennis van andere provincies.

Het doel is:

- Meer samenhang te krijgen in de provinciebrede/gebiedsgerichte aanpak;
- Het bevorderen van de naleving van de afspraken die met burgers en ondernemers zijn gemaakt;
- Het voorkomen van verder verslechtering van de Natura 2000 gebieden;
- De gebiedsprocessen en beleidsontwikkeling beter te ondersteunen;
- Het zo effectief en efficiënt mogelijk inzetten van beschikbare middelen. Daarvoor moeten prioriteiten worden gesteld.

Voor 2024 starten we met de uitvoering van reguliere controles op stikstof. Dit doen we in nauwe samenwerking met de toezichthouders milieu. Hiermee zorgen voor een gecombineerde controles. Doel is vooral om door toezicht meer data te verzamelen. Voor de meer gevoelige dossiers zal in samenspraak met de mensen van de gebiedsgerichte aanpak, beleid en uitvoering en RUD nadere werkaafspraken maken.

Tabel 18: opdrachtomschrijving stikstof, specifiek voor 2024

Omschrijving product/dienst	Gereed (kwartaal)	Trekker
Advisering kader toezicht- en handhaving stikstof	Q1	Provincie, RUD deelname werkgroep
Toezicht: gericht op het verkrijgen en vastleggen van inzicht in de feitelijke (bedrijfs)situatie	Hele jaar	RUD
Handelingskaders t.b.v. werkproces vaststellen (t.b.v. controles bij gevoelige dossiers)	Q1/Q2	Provincie/RUD
Beheer meetnet /wisselen meetbuisjes	Hele jaar	RUD
Inventarisering van blinde vlekken	Q1	RUD

Tabel 18A: opdrachtomschrijving stikstof, structureel voor 2024

Omschrijving product/dienst	Gereed (kwartaal)	Trekker
Vergunningverlening stikstof	Doorlopend	Provincie
Deelname IPO-werkgroepen	Doorlopend	Provincie /RUD
Deelname Programma Gebiedsgerichte aanpak Landelijk Gebied	Doorlopend	RUD
Juridische advisering	Doorlopend	RUD
Actualisatie Veehouderijregister op basis van validatiegegevens	Doorlopend	RUD
Afhandeling van handhavingsverzoeken	Doorlopend	RUD

Tabel 18B: totaaluren opdracht stikstof

Jaar	2023	2024
Totaal uren	-	1260

9. Overige taakvelden

9.1 Systeembesluiten en besluiten werkzaamheden rondom het tramspoor Wet Lokaal Spoor

Beleid/doelen

De Wet, het Besluit en de Regeling lokaal spoor van 2015 (WLS) regelt de veiligheid van de twee stedelijke tramlijnen (Uithoflijn en SUNIJ-lijn) en het spoorverkeer. De WLS en de Spoorwegwet gaan in 2024 op in de Omgevingswet.

Op grond van de WLS neemt de provincie twee verschillende soorten besluiten. Enerzijds neemt de provincie systeembesluiten waarin zij een beheerder en vervoerder aanwijst en het gebruik van spoorvoertuigen vergund. Daarbij horen, mits daar aanleiding toe is, eventuele handhavende besluiten. Deze systeembesluiten zijn, inclusief handhaving daarop, gemandateerd aan de RUD. De landelijke Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) oefent hierop toezicht uit. Anderzijds neemt de provincie besluiten over werkzaamheden rondom het tramspoor. Deze besluiten (vergunningen en handhaving) zijn gemandateerd aan team TBO van de provincie.

Voor een goede scheiding van rollen en verantwoordelijkheden worden de overleggen over het uitvoeringsprogramma vanaf 2024 zo georganiseerd dat de (vanwege de systeembesluiten) onder toezicht gestelde (team TBO) niet aanwezig is bij gesprekken over programmering en verantwoording van de gemandateerde (RUD).

Systeembesluiten (mandaat RUD)

De RUD geeft invulling aan haar taken, investeert gericht in goede relaties met de betrokken partners en is vertegenwoordigd in diverse overleggen met de provincie Utrecht en ILT. De RUD staat borg voor een goede afstemming met alle safetymanagers van de betrokken partijen rond de tramlijn en bevordert korte communicatielijnen. De RUD verleent vergunningen binnen de wettelijke termijn (indicator 90%) en denkt mee met nieuwe initiatieven. Als het nodig is, vraagt de RUD aan ILT om aanvullend toezicht uit te voeren. De RUD zet uren voor handhaving alleen in wanneer dat nodig is.

Specifiek 2024

In 2024 zijn op voorhand geen aanmerkelijke wijzigingen bekend. Waar alsnog nodig sluit de RUD aan met de nodige adviezen en besluiten. Zij sluiten in ieder geval aan bij het overleg van het Safetyboard om op de hoogte te blijven van de voorbesprekingen over deze ontwikkelingen.

Ook vindt er periodiek afstemming plaats tussen IL&T, de provincie Utrecht (DO) en de RUD om de prioriteiten en bevindingen in toezicht te bespreken. De RUD organiseert dit overleg.

Tabel 19: opdrachtomschrijving systeembesluiten Wet Lokaal Spoor, specifiek voor 2024

Omschrijving product/dienst	Gereed (kwartaal)	Trekker
Deelname vooroverleg wijzigingen, indien relevant	Doorlopend	RUD
Deelname aan periodiek overleg, zoals Safety Board	Doorlopend	RUD
Advisering verzelfstandiging trambedrijf	Doorlopend	RUD
Advisering nieuwe Spoorwegwet	Doorlopend	RUD

Tabel 19A: opdrachtomschrijving systeembesluiten Wet Lokaal Spoor, structureel voor 2024

Omschrijving product/dienst	Gereed (kwartaal)	Trekker
Systeembesluiten tram	Doorlopend	RUD

Handhaving	Doorlopend	RUD
In het kader van de OW advisering uniform beleid spoorgebied	Doorlopend	Provincie
Processen en rollen in beeld brengen en borgen personeel kennis en kunde	Doorlopend	Provincie/ RUD

Besluiten (vergunningen en handhaving) werkzaamheden rondom het tramspoor Wet Lokaal Spoor

Op basis van artikel 12 WLS is team TBO gemandateerd om werkzaamheden langs de spoorweg te vergunnen. Deze vergunningen zijn bedoeld om de veiligheid en het doelmatig gebruik van de lokale spoorweginfrastructuur te waarborgen.

Er is een principebesluit genomen tot verzelfstandiging van het trambedrijf. Indien deze transitie in 2024 verder wordt uitgerold zal een mandaatbesluit moeten worden genomen. Dat is een onderdeel van het project herpositionering. De RUD vervult in dit traject een adviesrol.

Tabel 19B: opdrachtomschrijving Werkzaamheden rondom het tramspoor Wet Lokaal Spoor

Omschrijving product/dienst	Gereed (kwartaal)	Trekker
Vergunningverlening; werkzaamheden rondom de lokale spoorweg	Doorlopend	Team TBO
Handhaving, werkzaamheden rondom de lokale spoorweg	Doorlopend	Team TBO
Deelname aan periodiek overleg, zoals Safety Board	Doorlopend	Team TBO

Tabel 19C: totaaluren opdracht RUD inzake Wet Lokaal Spoor

Jaar	2023	2024
Totaaluren	507	507

9.2 Geluid

Stiltegebieden

Beleid /doelen

De Omgevingsverordening (OV) omvat onder andere regelgeving voor gedragingen in stiltegebieden. De regelgeving in de OV is bedoeld om het stille karakter van die gebieden intact te houden. Ontheffingen voor gebiedsvreemde activiteiten zijn onder voorwaarden mogelijk. Te ontplooiën activiteiten moeten altijd passen binnen het stille karakter van het gebied.

De provincie Utrecht wil de kwaliteit van stiltegebieden behouden. Er komen dus geen nieuwe stiltegebieden bij. Het beleid richt zich op het behouden van stilte in de stiltegebieden en het overzicht behouden op de vergunningverlening en de gedragingen in stiltegebieden.

Opdracht 2024

De opdracht aan de RUD wordt voortgezet. Centraal staat het snel en adequaat kunnen beantwoorden van vragen van derden over wat er wel en niet mag in stiltegebieden, daaruit voortkomende advisering en het beoordelen van vergunningsaanvragen (incl. voorafgaand advieswerk). Bij vergunningsaanvragen kan het gaan om bijv. regionale jongerendagen, landleven-evenementen, etc. Verwacht wordt dat er in 2024 maximaal 8 tot 10 vergunningsaanvragen worden gedaan (50% t.b.v. reguliere, jaarlijks terugkerende manifestaties en 50% voor ad-hoc evenementen).

Afgegeven vergunningen worden fysiek gecontroleerd op naleving. Meldingen en klachten worden waar mogelijk per omgaande afgehandeld. In 2019 is gestart om jaarlijks vijf gebiedscontroles uit te voeren, zodat stiltegebieden met een frequentie van 1x per 3 jaar worden bezocht. De resultaten van de gebiedscontroles worden jaarlijks met de provinciaal beleidsmedewerker voor stiltegebieden besproken. De planning van de gebiedscontroles in 2024 wordt vooraf afgestemd.

Algemene geluidstaken

Beleid/doelen

Het doel van de provincie Utrecht is om geluidshinder zo veel mogelijk terug te dringen binnen de wettelijke toetsingskaders, namelijk de Omgevingswet.

Op basis van geluid heeft de provincie de volgende doelstellingen omschreven in de Omgevingsvisie 2040:

- Voor bestaande woningen en andere geluidgevoelige gebouwen streven we naar het niet verder toenemen van de geluidshinder; een geluidsbelasting van maximaal 60 dB is, gegeven de huidige infrastructuur, acceptabel.
- 2040: wij streven er naar de toename van risico's van opslag en transport van gevaarlijke stoffen en van straling door hoogspanningslijnen te beperken, evenals geur- en geluidshinder door industriële bedrijven en lichthinder.
- 2030: wij streven ernaar dat de gezondheidsrisico's als gevolg van geluidsbelasting minimaal zijn, waarbij we voor nieuwbouw voor woningen en andere geluidgevoelige gebouwen streven naar het voldoen aan de WHO-advieswaarden voor geluid.
- Gerealiseerd wordt dat de ambities - gegeven de ambities op het gebied van woningbouw en verstedelijking - hoog zijn, wil de provincie samen met de gemeente mogelijkheden zoeken om deze doelstellingen te bereiken. Hiervoor wordt een Programma geluid opgezet, waar de provincie middelen voor inzet. Gemeenten kunnen projecten aandragen met als doel het verbeteren van de geluidskwaliteit. Regionale samenwerking is hierbij belangrijk.

Specifiek 2024

Jaarlijks is er sprake van diverse adviesvragen van de provincie aan de RUD. De verzoeken aan de RUD hebben betrekking op:

- Toetsen op geluidshinder;
- Opstellen en handhaven voorschriften van industrielawaai;
- Geluidssanering/ vaststelling hogere grenswaarden voor provinciale wegen;
- Inzet voor projecten in het Programma geluid Bij grotere projecten zal een aanvullende opdracht verstrekt worden.

Tabel 20: opdrachtomschrijving geluid, specifiek voor 2024

Omschrijving product/dienst	Gereed (kwartaal)	Trekker
Toetsen geluidshinder op verzoek	Doorlopend	RUD
Voorschriften industrielawaai opstellen, toezicht en handhaving	Doorlopend	RUD
Geluidssanering/vaststelling hogere grenswaarden provinciale wegen	Doorlopend	RUD
Programma geluid	Doorlopend	RUD

Tabel 20A: opdrachtomschrijving geluid, structureel voor 2024

Omschrijving product/dienst	Gereed (kwartaal)	Trekker
Stiltegebieden (vergunningverlening)	Doorlopend	RUD
Stiltegebieden (toezicht en handhaving)	Doorlopend	RUD

Tabel 20B: totaaluren opdracht geluid

Jaar	2023	2024
Totaal uren structurele taken	256	256

9.3 Lucht

Sinds 2022 is de provincie Utrecht als medeondertekenaar van het landelijke Schone Luchtakkoord actief om via het haar ter beschikking staande instrumentarium te werken aan het verbeteren van de luchtkwaliteit in Utrecht. De Utrechtse Omgevingsvisie stelt als doel: verbetering van de luchtkwaliteit en streven naar het voldoen aan de advieswaarden van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) voor luchtkwaliteit uit 2005 in de hele provincie. Het SLA stelt als aanvullend doel: in alle sectoren bereiken van een dalende trend in luchtverontreiniging. Als medeondertekenaar ondersteunt de provincie Utrecht dit doel.

Het Utrechtse beleid om dit te bereiken is uitgewerkt in het Programma Gezond en Veilig en in de Herijkte Regionale Uitvoeringsagenda Gezonde Lucht, die in 2024 wordt herzien en zich nauw zal verhouden tot het SLA en/of zal er vanaf 2024 worden verwezen naar het SLA. Het beleid richt zich niet alleen op de VTH-aspecten bij provinciale inrichtingen, maar ook op andere thema's, zoals landbouw, mobiliteit, mobiele bronnen, houtstook en varend ontgassen. In de Big 8-sessies wordt steeds gekeken wat het VTH-instrumentarium kan bijdragen aan de realisering van de beleidsdoelstellingen.

Doelstellingen voor provinciale bedrijven: het doel is om uitstoot en groei verder te ontkoppelen en een continue daling van emissies naar de lucht te realiseren. Het programma actualisatie vergunningen neemt ook het thema luchtemissies c.q. luchtkwaliteit mee in haar systemische benadering, waar het kan worden de emissie-eisen aangescherpt.

In het voorjaar van 2022 heeft de Europese Commissie een voorstel voor herziening van Europese Richtlijn Industriële Emissies en de E-PRTR Verordening gepubliceerd. Een van de onderdelen van dit voorstel betreft default vergunnen aan de onderkant van de BREF-range. Het voorstel zit nu in het besluitvormingstraject van onderhandelingen met het Europees Parlement en de Europese Raad. Het resultaat van deze onderhandelingen wordt uiteindelijk geïmplementeerd in Nederlandse Wet- en regelgeving.

VTH

1. De Schone Lucht-Partijen hebben afgesproken dat in nieuwe of geactualiseerde vergunningen emissie-eisen staan die zo dicht mogelijk aan de onderkant van de BREF-range liggen (= zo weinig mogelijk uitstoot).
2. Provincies en gemeenten zetten zich in om scherp te vergunnen, hun vergunningenbestand tijdig te actualiseren en waar nodig toezicht te optimaliseren.
3. Partijen gaan na in hoeverre met betere toezicht emissiereductie kan worden bereikt en nemen zo nodig maatregelen om toezicht te verbeteren. Gemeenten en provincies nemen maatregelen om, waar nodig, het toezicht en handhaving te versterken. De rijksoverheid ondersteunt gemeenten en provincies hierbij.
4. Deelnemers zeggen toe de resultaten van een landelijke pilot "industrie", bij positief resultaat, standaard toe te passen in vergunningen voor de industrie.

Specifiek 2024

Bedrijven

De Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (ODNZKG) neemt deel aan de landelijke pilot over de mogelijkheden tot aanscherping van de luchtnormen in de vergunningen voor de industrie. De resultaten past de omgevingsdienst toe bij de actualisatie van de 12 BRZO-vergunningen. De ODNZKG deelt de opgedane kennis met de RUD en ondersteunt deze dienst bij het aanscherpen van de luchtnormen bij de provinciale vergunningen en het inventariseren van de mogelijkheden luchtnormen voor milieubelastende activiteiten die – onder de Omgevingswet – gaan vallen onder gemeentelijk bevoegd gezag. De RUD en de provincie Utrecht richten zich op de drie grootste bronnen voor stikstofoxiden.

Geur

Utrecht heeft nog geen geurbeleid met gevolgen voor de VTH-taakuitvoering. Dit geurbeleid wordt in 2024 ontwikkeld, vanuit de kaders van het Programma Gezond en Veilig. Vanuit het IPO is een adviesbureau gevraagd om mogelijke instructieregels op te stellen voor het provinciale geurbeleid. Aan de hand van deze opties wordt bepaald wat passend is voor het Utrechtse geurbeleid. Aan de RUD wordt – vanuit hun kennis van de uitvoeringspraktijk - een bijdrage aan de beleidsontwikkeling gevraagd.

Houtstook

Houtstook door provinciale bedrijven wordt als aandachtspunt meegenomen in de reguliere controles. Houtstook, een luchtprobleem veroorzaakt door particulieren, is de bevoegdheid van gemeenten en daarom geen VTH-onderwerp voor dit uitvoeringsprogramma.

Varend ontgassen

De verwachting is dat het toezicht op varend ontgassen in 2024 wordt voortgezet met de inzet van e-noses. Daarvoor wordt aangesloten op een project dat door de meldkamer DCMR wordt gecoördineerd. DCMR ontvangt de alarmeringen van de e-noses en geeft het signaal door aan de ILT.

Tabel 21: opdrachtomschrijving lucht voor 2024

Omschrijving product/dienst	Gereed (kwartaal)	Trekker
Stimuleren aanscherping luchtnormen in Mba	Q3/ Q4	RUD
Faciliteren aanscherping luchtnormen in VTH	Q4	Provincie
Continuering samenwerking varend ontgassen	1-4	RUD

Tabel 21A: totaaluren opdrachtomschrijving lucht

Jaar	2023	2024
Totaal uren structurele taken	Zie Mba	Zie Mba
Uren opgenomen in andere taakvelden		

9.4 Wet luchtvaart

Beleid/doelen

De provincie is op basis van de Luchtvaartwetgeving bevoegd tot het vaststellen van Luchthavenbesluiten (LHB) en Luchthavenregelingen (LHR). Daarnaast kan de provincie voor tijdelijk en uitzonderlijk gebruik (TUG) van een terrein, dat geen luchthaven is, een ontheffing verlenen. Hiervoor zijn TUG-beleidsregels opgesteld. De provincie houdt zich alleen bezig met opstijg- en landingslocaties en met opstijg- en landingsbewegingen. Bij het afhandelen van aanvragen voor opstijg- en landingsbewegingen houdt de RUD standaard rekening met regelgeving en/of belangen rond stiltegebieden en uit de Wet natuurbescherming voortvloeiende belangen.

Specifiek 2024

De RUD verleent ontheffingen en voert toezicht/controles op TUG-ontheffingen, op de Luchthavenregeling en het Luchthaven-besluit. De werkzaamheden hebben betrekking op zowel vaste velden (Luchthavenregelingen - vijf in

totaal) als op flexibele locaties. Vaste velden zijn locaties van waar frequent gevlogen kan en mag worden. Controles op TUG-ontheffingen maken inzichtelijk op welke wijze gebruik wordt gemaakt van de ontheffing. Uitgangspunt is continuering van het huidige spontane naleefgedrag van 90% en een toezicht effect van 90%. Meldingen en klachten worden zoveel als technisch mogelijk tot tevredenheid van alle betrokkenen afgehandeld. Bij locaties waar overlast tot de mogelijkheden behoort, worden lopende ontheffingen gecontroleerd. Ook nieuwe aanvragen voor een Luchthavenregeling worden door de RUD beoordeeld.

De uitvoering van de TUG-ontheffingen is in 2023 tot stilstand gekomen. Een uitspraak in een bezwaarzaak betekent dat de beleidsregel aangepast zal moeten worden. In 2024 zal de aangepaste beleidsregel worden vastgesteld. Op dat moment is de toetsing van de aanvragen weer goed uit te voeren. Zodra deze taak weer volwaardig kan worden ingevuld gelden dezelfde doelstellingen als eerder. Namelijk het tijdig afhandelen van deze aanvragen.

Tabel 22: opdrachtomschrijving Wet Luchtvaart, specifiek voor 2024

Omschrijving product/dienst	Gereed (kwartaal)	Trekker
Vaststellen beleidsregel TUG	Q1	Provincie

Tabel 22A: opdrachtomschrijving Wet Luchtvaart, structureel voor 2024

Omschrijving product/dienst	Gereed (kwartaal)	Trekker
Verlenen TUG-ontheffingen	Doorlopend	RUD
Toezicht TUG-ontheffingen	Doorlopend	RUD
Beoordelen nieuwe aanvragen Luchthavenregeling	Doorlopend	RUD
Toezicht Luchthavenregeling- en besluit	Doorlopend	RUD
Afhandelen meldingen en klachten	Doorlopend	RUD

Tabel 22B: totaaluren opdracht Wet Luchtvaart

Jaar	2023	2024
Totaaluren	1335	1200

9.5 Vergunningverlening en handhaving 2024 algemeen

Onderstaande uren zijn niet specifiek toegerekend aan een bepaalde wet, maar zijn wel ondersteunend aan de hiervoor genoemde activiteiten. Hieronder volgt een korte toelichting.

Dienstverlening algemeen en juridische procedures

Ter ondersteuning van de wettelijke producten zijn er diverse algemene diensten opgenomen. Het betreffen:

- Juridische procedures: Vanwege de diversiteit en het bijzondere karakter zijn juridische procedures losgetrokken van de reguliere procedures. Specifiek betreft dit bezwaar en (hoger) beroep, handhaving-verzoeken en WOO-verzoeken. De RUD voert sinds 2022 ook meer taken uit op het gebied van Algemene Wet Bestuursrecht. Hiertoe zijn extra uren opgenomen. We zien wel dat er jaarlijks een behoorlijke druk staat op de beschikbare uren voor juridische procedures. In het voorjaar 2024 zullen we kritisch kijken of er structureel meer uren benodigd zullen zijn.
- Dienstverlening: De RUD ondersteunt op diverse terreinen beleidsontwikkeling en adviseert de provincie, zorgt voor goede informatievoorziening en verstrekt deze naar burgers en bedrijven. De RUD neemt deel aan werkgroepen, zoals voor het opstellen van de vergunningenstrategie, heeft een vertegenwoordigende rol in IPO-overleggen, actualiseert het bedrijvenbestand en verstrekt informatie via de mail, telefoon en website.

Een belangrijke taak is het verder door ontwikkelen van Uitvoerings- & Handhavingsstrategie VTH in 2023 en het meedenken bij de actualisatie van het VTH-beleid van provincie en de Omgevingsverordening.

- Ontwikkeling strafrecht: Nadat in 2021 was geconstateerd dat de uitvoering van het onderdeel strafrecht nog onvoldoende was, is in 2021 gestart met het professionaliseren van de inzet van strafrecht. Het beeld van 2023 is dat de opsporingscapaciteit beter wordt benut en dat de kwaliteit van de strafrechtelijke onderzoeken is toegenomen. In 2024 wordt ingezet op het voortzetten van deze stijgende lijn en wordt tevens ingezet op een intensievere samenwerking met ketenpartners.
- Monitoring: Vanuit de Uitvoerings- en Handhavingsstrategie, alsook vanuit de diverse beleidsvelden wordt actief gewerkt aan een goede monitoring van de opgenomen doelstellingen. In 2023 is in samenspraak tussen de RUD, provincie Utrecht en waar nodig ook met andere partners gewerkt aan de optimalisatie van de voortgangsrapportages en verantwoording. Hierbij is aangehaakt op de monitoring vanuit de beleidscyclus van de Omgevingswet.

Circulaire Economie

Nederland wil in 2030 50% minder gebruik van primaire stoffen en in 2050 100% circulair zijn. Met dit doel voor ogen, willen wij zicht hebben op 1) herkomst en bestemming van grondstoffen en materialen en 2) belemmerende wet- en regelgeving voor ondernemers die circulair willen handelen.

De provincie Utrecht wil circulariteit in haar opdrachten verwerken, onder andere in de opdracht naar de RUD. Het gaat om het opnemen van circulaire eisen in de vergunningverlening. Via toezicht worden mogelijkheden voor circulariteit herkend en worden derden geïnformeerd over de mogelijkheden op het gebied van circulair ondernemen. In 2024 liften we zoveel mogelijk mee met bestaande activiteiten.

Specifiek 2024

- We investeren in kennis en samenwerking en liften mee met bestaande VTH-activiteiten:
- De provincie belegt tweemaal een overleg met de relevante beleidsafdelingen (team Circulaire Samenleving, Economie), Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) Utrecht, Natuur en Milieufederatie Utrecht (NMU) en RUD. Zo doen we kennis op van initiatieven uit de samenleving en ontwikkelingen/kansen die de RUD via de vergunningverlening en toezicht zien.
- Vanuit IPO is gewerkt aan een basistraining Circulaire Economie (CE) voor de omgevingsdiensten. We willen dat drie medewerkers van de RUD hieraan meedoen in 2024.
- In 2024 doen wij ervaring op met het opnemen van een afvalpreventieonderzoek en een (secundair) grondstoffenonderzoek.
- ZZS-onderzoek op basis van aanpak die door IPO in 2022 is ontwikkeld.
- RUD Utrecht neemt deel aan de werkgroep Wet Afvalbeheer (WAB) en koppelt de provincie Utrecht de uitkomsten van het overleg mee.
- Er wordt data verzameld die inzicht geven in regionale grondstoffen- en materialenstromen.
- RUD Utrecht neemt deel aan de overleggen van het coördinatieteam CE van ODNL.
- Een aantal bedrijven met CE-potentie benaderen voor CE in de vergunningverlening.

Regionale en provinciale taken

De crisisorganisatie en de consignatie voor milieuklachten vallen onder een regionale gezamenlijke taak. Deze wordt verdeeld over alle opdrachtgevers via een verdeelsleutel. De consignatie voor zwemwater en groene meldingen worden alleen in rekening gebracht bij de provincie Utrecht. Deze worden als provinciale taak beschouwd. Voor de consignatiediensten geldt dat dit het paraat staan van toezichthouders betreft.

Materiële middelen

Onder deze post vallen incidentele uitgaven die gedaan worden, bijvoorbeeld ten behoeve van bewonersavonden, controle analyses, et cetera. In onderstaande tabel is een overzicht van het materieel budget opgenomen.

Tabel 23: opdrachtomschrijving VTH algemeen, specifiek voor 2024

Omschrijving product/dienst	Gereed (kwartaal)	Trekker
Doorontwikkeling inzet strafrecht	Q2	RUD
Doorontwikkeling uniforme Uitvoerings- en handhavingsstrategie	Doorlopend	RUD/Provincie/Regio
Monitoring /verantwoording doelstellingen; uitwerking voorstel voor 2024 en verder	Q3	RUD/provincie/regio
Kennisopbouw CE bij RUD t.b.v. provinciale ambities	Doorlopend	Provincie
Bijscholing CE drie medewerkers RUD	Q4	RUD
Verder inzicht verkrijgen in regionale grondstoffen- en materialenstromen	Q4	Provincie i.s.m. RUD
CE in vergunning bij een aantal kansrijke bedrijven	Q4	RUD

Tabel 23A: opdrachtomschrijving VTH algemeen, structureel voor 2024

Omschrijving product/dienst	Gereed (kwartaal)	Trekker
Beleidsadvisering	Op verzoek	RUD
Afhandeling juridische procedures	Doorlopend	RUD
Informatieverstrekking	Doorlopend	RUD
Milieuklachtentelefoon	Doorlopend	RUD
Zwemwatertelefoon	Doorlopend	RUD

Tabel 23: totaaluren opdracht VTH algemeen

Jaar	2023	2024
Totaaluren	5700	5921